

Gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Najbogatejše v zgodovini vsakega naroda

Svečane proslave 50-letnice ZKJ, ki so jo priredile osnovne organizacije podjetij Slovenija ceste, Tehnika in Gradis se je udeležil tudi Ivan Maček-Matija

Osnovne organizacije Zveze komunistov podjetij »Gradis«, »Slovenija ceste« in »Tehnika« so 29. maja v festivalni dvorani v Ljubljani priredile svečano proslavo v počastitev 50-letnice Zveze komunistov Jugoslavije. Proslava je bila povezana z bogatim kulturno-umetniškim programom. Poleg številnih gostov se je proslave udeležil tudi Ivan Maček-Matija, član sveta federacije.

Pri izvajanju kulturno-umetniškega programa so sodelovali: godba milice pod vodstvom Jožeta Hriberška, invalidski pevski zbor pod vodstvom Radovana Gobca, član mestnega gledališča Saša Miklavc, harmonikar Janez Kuhar. Prijeten je bil tudi pogovor med tovarišem Martinškom in mladimi komunisti iz »Slovenija ceste« o delu komunistov med vojno in po njej.

Slavnostni govor je imel ing. Marjan Brily, podpredsednik sveta za gradbeništvo pri gospodarski zbornici SRS.

V slavnostnem govoru je ing. Brily orisal pot in delo komunistične partije skozi 50 let.

Med drugim je dejal, da predstavljajo najbogatejše stvari za zgodovino vsakega naroda predvsem delovna gibanja, od vseh razrednih spopadov borb in revolucij vse do današnjega dne, ko vlagamo vse družbene napore v to, da postane proizvajalec neposredni upravljevec.

Pred 50 leti je na čelo dotlej neenotnega delavskega gibanja v Jugoslaviji stopila KPJ. Njenemu ustanovnemu kongresu v aprilu 1919 je sledil kongres sindikalne združitve in oktobra istega leta je bil ustanovljen SKOJ. Tako je bila komunistična partija že od vsega začetka organizirana, idejno politična sila delavskega razreda. V zadnji krvavi vojni je KPJ izpolnila veliko nalogo organizatorja in voditelja narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije. Od pravilne politične linije

tesno povezana z usodo naših narodov in komunistične partije.

Ko v nadaljnjem obdobju ocenjujemo naš razvoj, smo lahko ponosni na prehojeno pot in znova moramo priznati, da brez komunistične partije teh uspehov ne bi bilo. Vsa naša povojna leta smo se borili z mnogimi težavami, delali napake, jih popravljali in podobno, vendar z gotovostjo lahko trdimo, da smo z vsa-

KPJ in njenega boja je bila pravzaprav odvisna bodočnost narodov Jugoslavije. Vojna in revolucija sta

Kako ohraniti ali povečati sklade

Prvi pogovor z novim predsednikom upravnega odbora podjetja Božom Lukačem

Novoizvoljeni predsednik upravnega odbora, tovariš Božo Lukač, sprva ni bil posebno navdušen za pogovor, češ, z novinarji ni dobro imeti opravka. Pozneje pa se je le omehčal in povedal nekaj misli o nalogah, ki bi jih moral po njegovem mnenju upravni odbor razreševati v bližnji prihodnosti.

Po mnenju predsednika Lukača bi bila ena izmed prvenstvenih nalog upravnega odbora, da pregleda trenutno stanje in predvidi ukrepe za ohranitev ali celo povečanje skladov. »Vemo, da smo pred kratkim precej povečali osebne dohodke, zlasti tistim kategorijam delavcev z razmeroma nižjimi dohodki«, je razpredal svoje misli tovariš Lukač. »To je zdaj dejstvo in prav gotovo sklepa ne bomo preklicali, oziroma se ne bomo vrnili k prvotnim dohodkom, čeprav je v podjetju slišati najrazličnejše komentarje, med drugim tudi, da dve enoti že nimata sredstev za izplačilo povečanih osebnih dohodkov in da bo sploh treba slej ko

prej v večji ali manjši meri zagrizti v sklade. Slišimo tudi komentarje o naši zaletavi politiki, saj enkrat forsiramo večje dohodke za organizatorje proizvodnje, ki edini lahko ustvarjajo višje dohodke z dobro organizacijo dela, od tega pa imajo posredno korist tudi nekvalificirani delavci. Spet drugič pa se zaletimo v drugo skrajnost, češ da je treba čim prej popraviti plače kategoriji delavcev z nizkimi osebnimi dohodki. Toda to je zdaj stvarnost in preteklost, zato je o tem škoda še izgubljati besede,« je menil toriš Lukač.

Kaj torej ukreniti? Po mnenju tovariša Lukača v vsem gradbeništvu in tudi v Gradisu perspektive kljub

Ivan Maček-Matija, član sveta federacije, inž. Marjan Brily, predsednik sveta za gradbeništvo pri republiški gospodarski zbornici in inž. Dušan Ribnikar, direktor podjetja Slovenija ceste

kim letom socialistične graditve dosegli vedno nove in nove uspehe tako na gospodarskem kot na družbeno-političnem področju, in postavili trdne temelje našemu sedanjemu razvoju.

Nato je govoril o vlogi komunistov po VI. kongresu ZKS in IX. kongresu ZKJ, ki sta v bistvu opredelila vlogo članov Zveze komunistov, ki naj enako in na osnovi argumentov, ki jih branijo, uveljavljajo v organih samoupravljanja in sploh v družbenem življenju pridobitve naše revolucije. Zveza komunistov je pravilno predvidevala, da je upravljanje najuspešnejše sredstvo

za premaganje gospodarskih težav in za še hitrejši dvig življenjske ravni delovnih ljudi. Zato vztrajamo v prizadevanjih za dokončno in popolno reformo gospodarstva, za družbeno reformo, ki je pogoj za hitrejšo in intenzivnejšo rast naše socialistične demokracije. V svojem govoru se je dotaknil še vrste vprašanj, toda preveč bi bilo, če bi hoteli celoten slavnostni govor objaviti.

Proslava 50-letnice KPJ je v celoti in na splošno zadovoljstvo vseh uspela, le škoda, da je bilo toliko komunistov prav ta dan »službeno« zadržanih.

C.

veliki konjunkturi niso ravno rožnate. Tako Gradis kot tudi nekatera druga podjetja že dolgo niso zvišala cen, čeprav se je medtem marsikaj podražilo, ne samo gradbeni material, marveč tudi transportne storitve, plače itd. Konkurenca na tržišču je vsak dan hujša, gradbena podjetja se še vedno med seboj borijo skoraj na žive in mrtve. O dogovarjanju med gradbinci ne moremo govoriti, saj si celo znotraj znanih grupacij — to so javne tajnosti — posamezna podjetja med seboj ostro konkurirajo.

Po mnenju predsednika Lukača bi morali v takšni situaciji poiskati perspektivno pot, torej pot, ki ob vsem navedenem ne bi še bolj osiromašila naših skladov, marveč jih ohranila vsaj takšne, kot jih imamo ali pa po možnosti še povečala. Brez ustreznih skladov ne bo razvoja in napredka, saj dobro vemo, koliko nove in moderne mehanizacije bi si morali kupiti, če hočemo povečati produktivnost in obdržati korak z razvojem v gradbeništvu v tujini in drugih republikah. Odgovor na ta vprašanja seveda ne bo lahak, vsekakor pa bi se morali čim prej dogovoriti o perspektivni poti, ki jo bo treba ubrati v podjetju in jasno začrtati smer nadaljnega razvoja že v bližnji prihodnosti.

Druga zadeva, ki bi jo lahko v kratkem obravnaval upravni odbor, je delo v tujini. Naše podjetje se je doslej že precej angažiralo v tujini, zlasti v ZR Nemčiji, kjer snujemo lastno podjetje. Seveda bi bil zdaj čas, da pogledamo, do katere točke smo prišli na tem področju in kaj vse še bi morali narediti, da bi bili na tem področju naši uspehi trdnejši.

Posebno vprašanje je po mnenju tovariša Lukača tudi tako imenovana »kreditomanija«, ki se je v zadnjih letih zelo na široko razpasla v vrstah gradbenih podjetij. Danes smo že tako daleč, da gradbena operativa darežljivo in na široko kreditira vse in vsakogar, perspektivne in neperspektivne, dobre in slabe investitorje, samo da si zagotovijo nekaj dela. Nekateri investitorji že tako izsiljujejo gradbena podjetja, da zahtevajo celo dolgoročne kredite in kredite za izdelavo projektov in podobno. Skratka, zadeva s kreditiranjem investitorjev prehaja že v absurde in vsekakor bi se tudi o tem vprašanju lahko nekoliko pogovorili na upravnem odboru. Po mnenju tovariša Lukača bi morali postaviti jasna stališča in določiti kriterije za politiko kreditiranja. Morali bi se opredeliti, katere investitorje je smotno kreditirati (npr. podjetja, ki imajo še znatne razvojne perspektive in po-

dobno) in določiti nekatere osnovne pogoje v tem smislu, da bi točno vedeli, katere oblike kreditiranja so za naše podjetje pametne in perspektivne in katerih ne kaže ponavljati.

P.

V Škofji Loki gradimo novo skladišče

Objekt, ki je namenjen za veletrgovino »Loka«, bo že januarja predan investitorju

Prav blizu našega lesnega obrata v Škofji Loki se te dni že pripravljajo za betoniranje temeljev novega štirietažnega skladišča, ki ga Jeseničanji gradijo za škofjeloško veletrgovino »Loka«. Novo skladišče leži na področju »Starega dvora«, kjer ima »Loka« že več skladišč.

Načrte za novi objekt so izdelali v podjetju »Slovenija—projekt« (inž. Svetko Lapajne), zgradba bo po konstrukciji lahek skelet. Površina v vseh štirih etažah bo približno 4000 kvadratnih metrov, v objektu, ki ima tloris 23 x 24,5 metra, bosta tudi dve tovrni dvigali. Notranjost skladišč bo sodobno urejena. Predvideno je, da bodo vse blago dovažali in odvažali s pomočjo paletnega sistema. V drugi etaži namerava »Loka« urediti veliko in moderno pražarno kave.

gradbišče v Škofji Loki, so pravkar pripeljali žerjav, sedaj je gradbena jama že izkopana in bo zdaj objekt kmalu rasel v višino. Predvideno je, da bi že v januarju prihodnjega leta končali vsa gradbena in obrtniška dela, tako da bi »Loka« lahko prevzela novo skladišče.

Zahvala

Za presenetljivo pozornost, ki sta mi jo naklonila ob mojem slovesu, uprava in člani kolektiva KO, sem bil globoko ganjen. Nemogoče mi je bilo se primerno zahvaliti.

Zato izrekam po tej poti moje iskreno zahvalo upravi in članom kolektiva KO, v katerem sem rad sodeloval.

Vinko Požar

S svečane proslave ob 50-letnici ZKJ — Med drugimi sta nastopila tudi invalidski pevski zbor pod vodstvom Radovana Gobca in godba milice pod vodstvom Jožeta Hriberška

Delavski svet je razpravljajal

Na seji, ki je bila 12. junija, je delavski svet sprejel spremembe startnih osnov za delitev osebnih dohodkov določenim kategorijam delavcev, ki delajo v neposredni proizvodnji. Nadalje je sprejel spremembo in dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov delavcev pri izvajanju investicijskih del v ZR Nemčiji in sprejel tudi merila za delitev dohodka, doseženega pri omenjenih delih.

Glede na predvideno izdelavo perspektivnega programa podjetja, so člani delavskega sveta obravnavali poročilo o analizi poslovanja in o pregledu stanja sredstev ter virov sredstev za preteklo obdobje in posamezne elemente programa. Obravnavali so tudi naloge in ukrepe, katere je potrebno izvesti za realizacijo predvidevanj iz programa.

Delavski svet se je odločil, da predloži naloge, ki jih predvideva osnutek perspektivnega programa, v obravnavo delovni skupnosti in bo na podlagi mnenj članov kolektiva zavzel končno stališče.

Delavskemu svetu je bil predložen predlog za ustanovitev obratne ambulante za ljubljansko področje. Ustanovitev je utemeljena s tem, da bi se delavcem, ki delajo na ljubljanskem področju, omogočilo hitreje zdravniške preglede in bo odpadlo čakanje ter s tem odpadli večji izostanki z dela tistih, ki morajo iskati zdravniško pomoč. Osebe ambulante bo poleg rednih pregledov sodelovalo tudi s področnimi ambulantami v drugih krajih, kjer delujejo enote podjetja.

Delavski svet je končno odločitev o ustanovitvi ambulante odložil. Zahteval je, da predhodno o tem razpravljajo pristojni organi v enotah.

Predlog za spremembe startnih osnov za delitev osebnih dohodkov je izdelala komisija za notranjo delitev po sklepu upravnega odbora podjetja od 15. aprila letos. Osnutek predloga je bil v obravnavi do 27. maja in so se kolektivni enot z njim v večini večini strinjali.

Gre za povišanje osnov za delitev osebnih dohodkov za delavce v neposredni proizvodnji. S sprejeto spremembo znaša povprečno povišanje startnih osnov za ne kvalificirane delavce 6,5%, za pol kvalificirane 8,2%, za kvalificirane 10,5% in za visokokvalificirane 11,6%. S tem so se spremenili tudi odnosi med posameznimi kategorijami oziroma kvalifikacijami. Po sedaj sprejeti spremembi startnih osnov je predvideno, da bo npr. razmerje med ne kvalificiranim in kvalificiranim delavcem v startu 100:165. Do sedaj je znašalo to razmerje 100:146. Podobni premiki v medsebojnih odnosih so tudi pri drugih kategorijah. S sprejeto spremembo smo se že zelo približali tistim razmerjem, katere predvideva osnutek samoupravnega dogovora o vrednotenju dela in delitvi dohodka v gradbeništvu. Višina osebnih dohodkov je seveda odvisna od doseženega dohodka in uspeha poslovanja.

Dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov delavcev pri investicijskih delih v ZR Nemčiji, katero je sprejel delavski svet, se nanaša na tisti del določil iz omenjenega pravilnika, kjer je urejena delitev dohodka. Tako kot za enote v domovini je bilo glede delitve dohodka potrebno urediti tudi za enote v ZR Nemčiji.

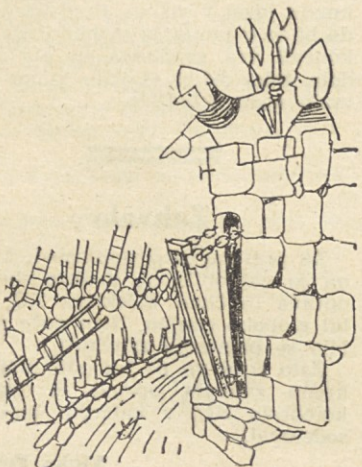
Delitev dohodka v enotah v domovini je urejena skladno s statutom in pravilnikom o delitvi dohodka tako, da se doseženi dohodek v vsaki enoti deli v razmerju, katerega sprejme delavski svet vsako leto hkrati z gospodarskim načrtom. Za enoto v Nemčiji takšen način delitve doslej ni bil vpeljan, ker niso bili za to dani pogoji (urejenost tržišča in pod.). Situacija je nekoliko boljša in je bilo možno na podlagi planskih predvidevanj in realizacije iz preteklih let tudi za to enoto določiti razmerje delitve dohodka na enak način, kakor je že tretje leto v veljavi za notranjo delitev v podjetju. Višina osebnega dohodka delavcev pri delih v Nemčiji odslej ne bo odvisna samo od osnove za delovno mesto in učinka pri delu, temveč bo še za letošnje leto — od januarja dalje — odvisna višina osebnih prejemkov tudi od uspeha poslovanja na vseh gradbiščih v tej državi. Delavski svet je namreč, skladno s statutom, pravilnikom o delitvi dohodka in spremenjenega 7. člena pravilnika o delitvi osebnih dohodkov delavcev pri investicijskih delih v ZR Nemčiji, sprejel za to enoto merila za delitev dohodka, ki veljajo za vse leto 1969. Po teh merilih, ki so po načelu taka kot za enote v domovini, je določeno razmerje delitve dohodka na osebne dohodke in na sklad (skupni sklad podjetja). Pri višje doseženem dohodku bodo tudi sorazmerno višji osebni prejemki vseh zaposlenih pri omenjenih delih. Razmerje delitve je postavljeno na podatkih prejšnjih let, trenutnega in predvidenega, stanja ter je predvidena osnovna delitev dohodka v razmerju 90:10 v korist osebnih dohodkov. To pomeni, da bo pri stodstotni izpolnitvi predvidenih nalog po sklenjenih pogodbah od 100 enot dohodka razdeljeno v korist osebnih dohodkov 90 enot. Pri večjem dohodku pa se absolutni znesek, ki gre na osebne dohodke, sorazmerno poveča. S to ureditvijo je bila dana podlaga za uveljavljanje samoupravnih pravic delavcev pri delih v inozemstvu glede delitve sredstev.

Istočasno z merili delitve je delavski svet sprejel tudi nekatere popravke startnih osnov, s katerimi je vsak posameznik udeležen pri delitvi dohodka.

V nadaljevanju se je delavski svet ustanovil konsignacijsko skladišče za rezervne dele »wacker«, ki bo na območju kovinskih obratov v Ljubljani. S tem bodo na razpolago potrebni rezervni deli, manjša bo pa potreba po obratnih sredstvih.

Na vlogo skupnosti jugoslovanskih železnic o vpisu posojila za modernizacijo železnic je delavski svet sklenil, da se vpišejo obveznice v višini 300.000 dinarjev, kar bo vrnjeno v naslednjih letih z obrestmi vred.

R. Z.

Brez popolne osemletke nikamor!

Nastanitev in prehrana naših delavcev

Drugi dogovor bi sklenile delovne organizacije v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala o minimalnih standardih pri urejanju stanovanjskih domov, provizorijev in delavskih naselij za gradbene delavce.

Iz izčrpe analize stanja o stanovanjskih razmerah in o prehrani gradbenih delavcev posameznih podjetij na ljubljanskem področju spoznamo, da so se sicer stanovanjske razmere zboljšale v zadnjih letih, da pa se je prehrana občutno poslabšala.

Delavci si kuhajo hrano sami, toplo hrano uživajo enkrat na dan (na ljubljanskem področju imamo takih delavcev skoraj 3000). Kljub zboljšanju stanovanjskih razmer pa še vedno prebiva okoli 1300 delavcev v barakah in 1100 delavcev v provizorijih.

Vse to slabo vpliva na njihovo zdravje, na delovno storilnost in na razpoloženje. Neurejene življenjske razmere delavcev ne povzročajo samo socialnih problemov, marveč tudi politične in — kar bi morali spoznati tudi nekateri odgovorni vodilni delavci podjetij — tudi ekonomsko škodo. Kajti od slabo nastanjenega, nahranjenega in od nezadovoljnega delavca ne moremo pričakovati normalnih delovnih učinkov.

Končno neurejene življenjske razmere ustvarjajo neenake pogoje gospodarjenja ter neenakopravne odnose na tržišču. Nelojalna konkurenca na trgu se pojavlja tudi na račun (različnega) življenjskega standarda gradbenih delavcev. Tisto podjetje, ki nezadostno skrbi za svoje delavce, lahko nižje kalkulira. Nizke cene pa imajo potem za posledico opuščanje skrbi za življenjske pa tudi delovne razmere delavcev.

Tako poslovanje nekaterih manj solidnih podjetij smo dolžni mi v sindikatu, v organizaciji delavcev, v bodoče preprečiti. To bomo dosegli s tem, da bomo predpisali minimalne standarde za stanovanjske domove in naselja za gradbene delavce.

Osnovo predstavlja knjižica »Stanovanjski domovi gradbenih delavcev«, ki jo je pred leti izdal republiški odbor našega sindikata.

Predpisali bomo rok treh ali petih let, v katerem bodo morala podjetja podreti vse barake in provizorije, obstoječe domove pa zboljšati po normativih, ki izhajajo iz dogovora.

Kot omenjeno, ožrega dogovor tudi prehrano gradbenih delavcev. Vsako podjetje, ki naseljuje delavce v delavskih domovih ali provizorijih na gradbišču, je za njih dolžno organizirati celodnevno prehrano. Prehrana je organizirana bodisi z delovanjem lastne menze ali pa se podjetje združuje z drugimi podjetji pri skupnih delavskih restavracijah oziroma gostinskih podjetjih ali obratih družbene prehrane.

Pomembna je zahteva, da mora znašati dnevna kalorična vrednost hrane gradbenih delavcev najmanj 4000 kalorij.

Nadalje so pomembna določila dogovora, ki obravnavajo način organizacije na gradbiščih, zlasti na manjših gradbiščih, kjer večkrat ne moremo organizirati lastne menze. V takih primerih je treba hrano dovajati. To posebej velja za zadostne in praviloma tople obroke v odmoru.

Teoretično in praktično je dokazano, da je storilnost delavcev, ki v odmoru med delovnim časom porabijo dovolj kalorično in toplo malico, občutno večja od tistih, ki te možnosti nimajo ali pa se je ne poslužujejo.

Delavec mora malico poživiti v za to nalašč urejenem prostoru — jedilnici na gradbišču. Dogovor določa v šestem poglavju osnovne zahteve, ki jih je treba upoštevati pri gradnji jedilnice na gradbiščih.

Kar zadeva ekonomsko ceno hrane in stanovanja, je ne moremo osvoboditi vse dotlej, dokler ne bodo »ekonomski« tudi zaslužki. To pomeni da bodo morali biti osebni prejemki ne kvalificiranih delavcev tako visoki, da bodo omogočili osnovno življenje, tudi pri tako imenovanih ekonomskih cenah za hrano in stanovanje.

Posebno pereče v Ljubljani

Delavci v naših ljubljanskih enotah (980 do 1550 zaposlenih na dveh gradbiščih, treh obratih in na centrali) imajo urejene stanovanjske razmer pod poprečjem, ki znaša 66 očk od 100 možnih; dosega jo namreč le 61 točk. Glavna krivda za tako stanje odpade na naselje v Koželjevi ulici (Tomačevo), katerega bi morale

prizadete enote čimprej odpraviti z gradnjo novega doma!

Problem prehrane je v teh enotah za omenjenih 980 delavcev, ki ne stanujejo in se ne hranijo doma — še hujši.

Dosega se le 21 točk (!) od 100 možnih, kar postavlja ljubljanske enote Gradisa na 18. mesto med 22 podjetji, ki delajo na ljubljanskem področju.

Najbrž bo morala ureditev prehrane za teh 980 delavcev (to je četrtnina Gradisovih delavcev) predstavljati glavno dejavnost prizadetih sindikalnih organizacij, kakor tudi celotne sindikalne organizacije v podjetju.

Kot nam je znano, obstaja trenutno več iniciativ in iniciatorjev glede organiziranja prehrane za ljubljanske delavce. Nekaj jih izvira iz gradbenih podjetij, kot na primer iz podjetja Slovenija ceste, ostale pa od zunaj, kot npr. od občinske skupščine Moste — Polje in podjetja Agrokombinat Emona.

Posebna komisija mestnega odbora sindikata gradbincev bo v sodelovanju z najbolj zainteresiranimi podjetji v in zunaj gradbeništvu ter z ostalimi institucijami aktivno delovala vse dotlej, dokler ne bo tudi prehrana dosegla vsaj tisto raven, ki jo dosega urenjenost domov naših delavcev, to je od 100 možnih točk vsaj 66 namesto sedanjih 44.

Kaj še ni urejeno pri zaposlovanju

Tretji dogovor naj bi uredil medsebojna razmerja pri zaposlovanju in izobraževanju gradbenih delavcev. Tako kakor prva dva dogovora, tudi ta dogovor zahteva od podjetij, da izdelajo dolgoročne programe. Sele program razvoja določenega podjetja pokaže potrebe po kadrih in sele potrebe po kadrih lahko usmerjajo kadrovske socialne službe pri politiki zaposlovanja in še posebej izobraževanja.

Iz prvih primerov programiranja v nekaterih podjetjih že zdaj vidimo, da prav kadrovske socialne službe — ki so nosilci nalog iz tega dogovora — niso ustrezno zasedene. Manjka sociologov, socialnih in zdravstvenih

delavcev in še posebej psihologov. V razvitejših deželah ima na primer psiholog že podjetje s petsto zaposlenimi delavci. Samo na ljubljanskem področju imamo v našem sindikatu devet takih podjetij, ki pa nobeno nima zaposlenega psihologa. Tudi naš center za izobraževanje ima že več let predvideno delovno mesto psihologa, ki še vedno ni zasedeno.

Zakaj psiholog? Zaradi ustreznega zaposlovanja po načelu pravega človeka na pravo delovno mesto in zaradi strokovnega reševanja delovnih sporov in sploh urejanja medsebojnih odnosov, ki postajajo v vse bolj razviti samoupravni družbi vse bolj zamotani.

Posebne uvajalne seminarje pa bo treba organizirati za tiste delavce, ki odhajajo na delo v tujino. Ti delavci morajo biti povsem informirani o življenjskih in delovnih pogojih ekonomskih in tudi političnih razmerah dežele, kamor odhajajo.

Delavec se lahko zaposli v tujini le na podlagi delovnih pogojev med podjetjem in delavcem. Iz nje morajo biti razvidni vsi pogoji, pravice in dolžnosti, ki jih ima delavec v tujini.

In izobraževanje?

Kar zadeva izobraževanje, smo v našem podjetju že veliko storili. Dosegli smo že lepe rezultate, vendar se bo v bodoče potrebno dogovarjati tudi z ostalimi podjetji ter izobraževanje čimbolj združiti. Predvsem pa bomo skrbeli za izvajanje zlasti tistih določb dogovora, ki ureja posolsko izobraževanje ob delu. V prvi vrsti se bomo trudili skupaj z izobraževalnim centrom v podjetju in z delavsko univerzo »Boris Kidričič«, da bo tovrstno izobraževanje še bolj organizirano.

Z združevanjem sredstev in kadrov bomo dosegli predvsem dvojice: bolj ceneno in bolj kvaliteto izobraževanje. Če bomo zagotovili dovolj denarja — to naj bi omogočal dogovor — pomeni, da bomo uspeli izobraževati večje število delavcev kot doslej, kar predstavlja trdno garancijo za pospešen napredek gradbeništvu in boljši položaj gradbenega delavca.

Ljubljana ni pozabila upokojujencev

Začuden, da je ostala sled za sodelavcem, ki je že več kot 15 let v pokojju, se z veseljem odzivam vašemu vabilu in vam sporočam, da se bom izleta dne 14. 6. 1969 udeležil.

Hvala Vam!

Jože Brglez

Tako se je začelo

Sindikalna podružnica in kadrovske oddelke gradbenega vodstva Ljubljana sta organizirala snidenje upokojujencev z enodnevnim izletom v okolico Ljubljane.

Vsi upokojujenci, od katerih so znani naslovi, so bili pisмено povabljeni. Radi so se odzvali in se v zadostnem številu prijavili za izlet.

Težko pričakovani 14. junij 1969 je prišel. Na dvorišču uprave v Bohoričevi ulici 28 se je zbralo že v zgodnjih jutranjih urah 26 gradisovcev — upokojujencev. Vsi so bili snidenja veseli, se medseboj pomenkovali o lepih in težkih dneh, preživetih pri »Gradisu«, o svojem življenju kot upokojujenci in na ta račun zbijali šale. Čas je hitro mineval, prišel je avtobus in veselo družbo odpeljal proti Gorenjski.

Tudi letošnje muhasto vreme je bilo izletnikom naklonjeno. Bilo je lepo in ne prevročje. Po prihodu na Ljubelj so se vneti stari gradisovi kegljači takoj znašli na modernem tristeznem avtomatskem kegljišču v novem hotelu in napravili nekaj lučičev Kapelj — Colar.

Izlet je potekal točno po programu, v izredno veselem razpoloženju z vrnitvijo v Ljubljano okoli 19. ure.

Od strani upokojujencev — izletnikov je bila izražena zahvala organizatorju z željo, naj bi se v bodoče vsako leto organizirala taka snidenja.

Izletnikom se najlepše zahvaljuje mo za izredno discipliniranost na izletu.

Ivan Grile

Edvard Kragelj pa pravi takole

Zbrali smo se ob 7.00 uri zjutraj, pred upravo »Gradisa«, gradbenega vodstva Ljubljana.

Avtobus nas je odpeljal proti Gorenjski do Pečarice, kjer smo imeli kratek postanek za ogled znanega mostu, ki ga je zgradilo gradbeno

vodstvo Ljubljana. Nato smo nadaljevali pot do Drage, kjer smo si mimogrede ogledali spomenik talcev v NOB, pri povratku smo se ustavili v Begunjah, kjer smo skupaj odšli na ogled muzeja in grobove talcev, ki ležijo v skrbno urejenem skupnem grobišču.

Iz Begunj smo nadaljevali pot po gorenjski avtocesti prek Trziča na Ljubelj, od koder je krasen pogled na mogočne planine. Znanega smučišča Zelenice pa si zaradi okvare žičnice nismo mogli ogledati.

Po kratkem postanku smo se odpeljali čez Kranj mimo letališča Brnik — Kamnika do Stahovice, kjer nas je v gostilni »Planinski orel« že čakalo obilno kosilo z dobro kapljico.

Tu nas je tov. Grile Ivan, šef kadrovskega oddelka gradb. vodstva Ljubljana v imenu sindikalne podružnice in uprave pozdravil, na kratko opisal današnji napredek podjetja, nove pridobitve v podjetju, h katerim smo pripomogli tudi mi, upokojujenci s svojim prejšnjim delom.

Po obilnem kosilu in dobrem vinčku, smo bili razpoloženi in veseli, zraven pa smo zapeli nekaj naših domačih pesmi.

Na željo nas vseh nas je vodja tov. Grile odpeljal na Veliko planino. Večina se nas je odpeljalo z gondolo do hotela »Simovec«, od tu dalje pa s sedežnico do vrha. Za nekatere je bila ta pot prenaporna. Ostali so spodaj in bili zato prikrajšani za čudovito panoramo Velike planine. O vseh zanimivostih nam je pripovedoval tov. Grile. Zanimivo pa je to, da razen dveh ni bil še nihče od nas na Veliki planini.

Nazaj grede smo se še zaustavili v gostilni »Planinski orel«, malo še pokramljali in se prav veselo razpoloženi vrnili v Ljubljano, kjer smo se razšli.

Izlet je bil čudovit in v prijateljskem vzdušju.

Izlet je organizirala sindikalna podružnica »Gradisa«, gradb. vodstvo Ljubljana, vodila pa sta ga tov. Ivan Grile in tov. Edo Stare.

Dovoljujem si v imenu vseh upokojujencev — izletnikov gradbenega vodstva Ljubljana zahvaliti z željo, da bi podobne izlete za upokojujence še organizirali. Kolektivno želimo veliko uspeha in sreče pri nadaljnjem delu.

NOVI UPRAVNI ODBOR PODJETJA: Na sliki so v prvi vrsti inž. Jože Uršič, Lado Janžekovič, Ivan Ciringer, Vinko Veit in Berto Praprotnik. V drugi vrsti so Vojteh Pečlin, Bernard Gabrijelčič, inž. Stefan Mesarič, inž. Boris Pečenko in Franc Zupančič. Manjkajo pa slike Boža Lukača, Vinka Brgleza, Jožeta Zajca, Leopolda Hovarja in Alberta Špindlerja

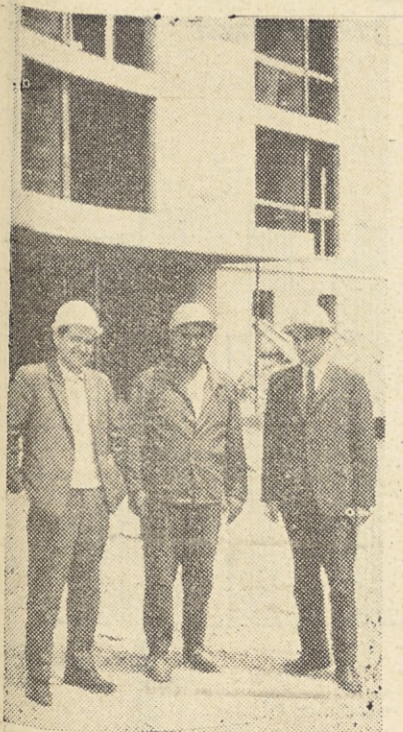
Še 176 stanovanj v Novih Jaršah

Obe novi stolpnici pripravljene že do konca leta

V Novih Jaršah ob Smartinski cesti je »Gradis« usposobil že lepo število stanovanj. Prav gotovo jih je več sto. Temu lepemu številu se bo letošnje pridružilo še 176 novih družinskih stanovanj v dveh stolpnicih, saj je v vsaki stolpnici po 88 družinskih stanovanj.

Temelje za obe novi stolpnici, ki ju gradi enota Ljubljana-okolica, so začeli kopati že lani. Konec junija, ko to poročamo, sta obe stolpnici že pod streho, ponekod pa sta oba objekta že v četrti gradbeni fazi, saj so v spodnjih etažah že na delu obrtniki. Obe stolpnici imata po 15 etaž, vendar je stanovanjskih etaž samo 12, kajti ena etaža je v kleti, ena je pritlična, na vrhu pa je še terasa. Obe stolpnici sta priključeni na ljubljansko toplarno.

Graditelji obeh stolpnic so nam povedali, da računajo že takoj po novem letu z vselitvijo strank. »Smo točno na terminskem planu,« so povedali na gradbišču, »in če nas kaj posebnega ne bo zaviralo, bosta že do konca letošnjega leta oba objekta popolnoma izgotovljena.« V stolpnici so enosobna eno in pol sobna ter dvo in pol sobna stanovanja, kvadrature pa se gibljejo od 35 do 66 kvadratnih metrov. Izvedeli smo tudi, da je večina stanovanj že prodana oziroma rezervirana, tako da s prodajo stanovanj sploh ne bo težav.

Inž. Burnik, Plemelj in inž. Lapajne

Je slabo, če gradimo poceni?

Nekaj misli na rob članka v Delu

Na naša stanovanja se je v zadnjih letih zlilo že precej srda in novinarske jeze. Spomnimo se samo ihite, ki jo je na primer revija »Tovariš« stresala nad našimi blokii PBM ali pa televizijskih oddaj, v katerih je bil nič kolikokrat ocrnjen naš stanovanjski blok B-1 v Šiški. Tudi Salara v Kopru je bila deležna najrazličnejših kritik. In pred kratkim smo v »Delu« z dne 19. junija lahko brali prispevek izpod peresa Gustava Guzeja »Poceni in dobro ne gre vstřice«. Avtor omenjenega članka si je tokrat nekoliko privoščil naše najnovejše stanovanjsko naselje Olmo pri Kopru.

Nikakor ne želimo polemizirati s piscem omenjenega članka, saj njegova kritika nikakor ni »ogenj in žveplo« in tudi tisto, kar je napisal, ni naperjeno toliko proti samim stanovanjem kolikor bolj proti urbanistični rešitvi soseske Olmo. Avtor članka operira z nekaterimi izjavami stanovalcev Olma — s pohvalnimi in tudi kritičnimi ocenami — sestavek pa je dopolnjen z nekaterimi splošnimi mnenji in tudi avtorjevimi pripombami. Kljub temu, da ne želimo polemike, pa naj nam bo vendarle dovoljeno na rob omenjenega članka prispevati nekaj misli, ki naj morda prispevajo k razjasnitvi nekaterih pojmov in stališč.

Če se najprej dotaknemo samih stanovanj v Olmu — potem pravzaprav v članku ni kakšnih izrazitih pripomb. Avtor članka v Delu sicer nekoliko dvomljivo omenja, da so stanovanja v Olmu menda med najcenejšimi pri nas, saj velja kvadratni meter stanovanjske površine v teh stanovanjih 130.000 S din. Ob tem je treba povedati, da je ta cena v sektorju družbene stanovanjske gradnje daleč najcenejša (izjema so seveda cene v individualni režijski gradnji). V Ljubljani so cene družbenih stanovanj že dosegle »normo« 220.000, 230.000 in tudi 250.000 S din za kvadratni meter. Tudi v drugih mestih so se cene že približale 200.000 S din, pa naj bo v Beogradu, Zagrebu, Skopju, Sarajevu in drugih mestih. Sploh nam ni znano, da bi bil še kje v Jugoslaviji proizvajalec, ki bi danes nudil trisobno udobno stanovanje s površino 75 kvadr. metrov in takšnim stanovanjskim standardom (tapete, vgrajeni elementi, parket, vsa komunala itd.) za približno 9 milijonov S din, saj veljajo povsod takšna stanovanja že 15, 16, 17 in več milijonov. Skratka, bržkone niti malo ne pretiravamo, če rečemo, da so cene stanovanj v Olmu kar v jugoslovanskem merilu glede na stanovanjski standard v teh objektih brez konkurence v Jugoslaviji.

Druga zadeva pa je seveda urbanizacija naselja. Pisec omenja slabe izkušnje iz Salare in namiguje s tem, da jih v Olmu ne kaže ponavljati. Toda kaj je tisto, kar je v Salari tako strašno zanič? Morda to, da so v soseski same vrstne pritlične hiše? Morda je torej Salara — kot smo včasih slišali — za mnoge Dachau? No, če pisec namiguje na to, potem lahko odgovorimo s pripombami ljudi iz drugih mest, kjer je veliko stanovanjskih blokov in slišiš tamkaj žolčno pripombo o — KASARNAH!? Skratka, tezi Dachava lahko postavimo nasproti tezi — kasarn. Vsekakor ima ena in druga zazidava svoje dobre strani, tako blok kot vrstna hiša. Bržkone pa se ne motimo, če zapišemo, da bi se med tisoč Slovencev vsaj šeststo ali celo sedemsto ljudi opredelilo za življenje v vrstni hišici in samo 40 ali celo komaj 30 odstotkov za življenje v bloku. Takšni smo pač Slovenci in tudi v mnogih razvitih deželah — na Zahodu in tudi na Vzhodu — si vse oblike nizke gradnje (vrstne, atrijske, individualne, grozdne hiše itd.) vse bolj in bolj utirajo zmagovito pot.

S tem nikakor nočemo trditi, da v Olmu ne bi bila možna še boljša urbanistična rešitev. Morda bi bilo boljše nekoliko drugače zasukati objekte, bržkone bi naselje precej pridobilo, če bi v njem »cepili« tu in tam nekaj večjih stavb, na primer stolpičev. Vendar

pa bi takšen eksperiment veljal strahotne denarje. Tehnika danes sicer ne pozna več ovir, tudi v Olmu bi bilo možno graditi objekte v treh, štirih etažah. Toda zaradi izredno slabe nosilnosti tal (manj kot 0,5 kg) bi morali takšne objekte sezidati na specialnih temeljih, ki bi jih dobesedno plačali in gradili z zlatom. Seveda pa bi tak eksperiment obremenil takoj vso sosesko in namesto sedanje cene 130.000 S din za kvadratni meter, v kar je tudi vključena celotna komunalna ureditev, bi v Olmu že veljal kvadratni meter ne 130.000 starih din — marveč 200.000 S din ali več. Torej, stanovanja s tremi sobami ne bi veljala 9, ampak 15, 16 ali celo 17 milijonov.

Glede očitkov o slabih avtobusnih zvezah, o pomanjkanju objektov otroškega varstva, trgovin itd. bi dejali, da to niso takšne »strahotne težave«, ki ne bi bile premostljive. Avtobusno zvezo bo Olmo dobil s Kopro nedvomno že letos; trgovine, otroško varstvo in drugi objekti bodo nedvomno zrastle, ko bo naselje vsaj kolikor toliko zaključeno, ko bo v njem že živelo 300 do 400 družin. Idealno bi sicer bilo vsako novo sosesko že prej komunalno opremiti in usposobiti vsaj osnovne objekte komunalnega standarda — to vemo. Vendar so to le naše želje, ki jih še niti v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Skopju in drugih mestih še niso uresničili. Ze dolga leta milijoni prebivalcev novih sosesk v Jugoslaviji šodrajo po makadamu in lužah, nimajo dobrih prometnih zvez, urejenih servisov in drugih uslug. Tako je pač, smo prerrevni, nimamo dovolj denarja za vse hkrati — za stanovanja, komunalo, servise, spremljajoče objekte. Olmo torej ni izjema, je samo ena izmed mnogih jugoslovanskih sosesk. Nedvomno pa je že zdaj Olmo bolj urejen kot marsikatera naša nova stanovanjska soseska in prepričani smo, da bo že v nekaj mesecih, najkasneje pa v letu 1970 oziroma 1971 že v Olmu precej bolje. Znatno lepšo podobo bo dobil Olmo, ko se bo v njem razraslo zelenje, veliko pa je seveda odvisno tudi od prebivalcev, kako bodo sami skrbeli za svoje naselje, za njegovo lepoto, čistost in ureditev in tudi za splošni ambient v tem novem koprskem predmestju.

Če strnemo vsa razglabljanja bi se lahko za konec še vprašali: Kakšna stanovanja naj potemtakem zida Gradis? Naj zidamo predvsem zelo draga in razkošna stanovanja? Ali pa naj še ostanemo pri nizkih cenah, pri cenjenih stanovanjih, ki kljub temu nudijo dokaj visok stanovanjski standard? Ali pa je morda Gradis »grešni kozel«, ker gradi poceni? Nočemo sami dati odgovora, povemo pa lahko le to, da smo doslej nešteto krat in zlasti na mnogih političnih forumih slišali resne zahteve, naj gradbena operativa nudi našim ljudem predvsem čim več cenjenih stanovanj, kajti 80 odstotkov stanovanjskih pričakovalcev niso ljudje z debelimi denarnicami, ki bi lahko za trisobno stanovanje odšteli 18 ali 20 milijonov, marveč predvsem preprosti delovni ljudje z dokaj poprečnimi in tudi skromnimi osebnimi dohodki. Če to vemo, potem nam je bržkone odgovor že sam po sebi potisnjen na ustnice.

Sicer pa je že tako, da bomo pri stanovanjih naši vedno dovolj nejevolje in le malo objektivnega priznanja. Tudi pri avtomobilih velja fičo milijon in pol, Mercedes pa 7 ali 8 milijonov. Seveda je vprašanje, če Mercedes nudi petkrat do šestkrat več kot fičko. Toda ljudje se pri avtomobilih o tem ne sprašujejo. Pri stanovanjih pa so zelo pogosti tisti, ki bi radi za ceno »fička« dobili kar »stanovanjskega Mercedes«. To pa seveda v nobenem primeru ne gre in ni uresničljivo.

Ob koncu naj še povemo, da se je dopisnik Dela Gustav Guzej osebno zglasil pri našem koprskem šefu Bernardu Gabrijelčiču in mu obljubil, da bo o Gradisovih objektih in Olmu skušal kdaj napisati tudi kakšno spodbudnejšo novico.

L. C.

Delovodje, tehniki, inženirji!

V skladu z zakonskimi predpisi o varstvu pri delu, bo center za izobraževanje podjetja »Gradis« preveril znanje s področja varstva pri delu.

Za predsednika izpitne komisije je bil določen inž. Dragovan Sever, za člane pa Janez Skofic, Jože Lorenčič, za namestnike pa Lojze Cepuš, Ludvik Šnajder ter Bojan Bambič.

Izpiti za tehnično strokovni kader so razdeljeni v dve skupini, tako da bo možno razporediti delo na deloviščih, ne da bi zaradi izpitov trpela proizvodnja.

Razpored izpitov je naslednji:

Ponedeljek, 14. julija:

I. skupina: Celje od 8. do 9. ure
Maribor od 13. do 14. ure
Ravne od 17. do 18. ure

Torek, 15. julija:

II. skupina: Ravne od 8. do 9. ure
Maribor od 13. do 14. ure
Celje od 17. do 18. ure

Četrtek, 17. julija:

Škofja Loka od 12. do 13. ure
Jesenice od 16. do 17. ure

Petek, 18. julija:

Koper od 15. do 17. ure

Ponedeljek, 21. julija:

Ljubljana, OGP Ljubljana in Ljubljana-okolica
I. skupina od 7. do 8. ure na centrali podjetja

Sreda, 23. julija:

Ljubljana, OGP, Ljubljana-okolica
II. skupina od 14. do 15. ure
Preštudirajte ustrezno zakonodajo!

In tole je del graditeljev na Sladkem vrhu, večina izmed njih so stari Gradisovci

Za doslednejše uvajanje novih delavcev na delovno mesto

Podjetje je po določilih 66. člena temeljnega zakona o varstvu pri delu (Uradni list SFRJ, št. 15-314/65 z dne 5. 4. 1965) dolžno svoje delavce poučevati o varstvu pri delu tudi pred razporeditvijo na delo in med delom.

1. Poučevanje o varstvu pri delu na delovnem mestu je obvezno za vse nove delavce in delavce, ki menjajo delovno mesto, oziroma kraj dela.

2. Poučevanje o varstvu pri delu se mora vršiti redno:

- pred pričetkom dela na novih deloviščih, obratih in delavnicah;
- ob spremembi delovnega ali tehnološkega postopka;
- ob premestitvi na drugo delo na istem delovišču, obratu ali delavnici in
- ob premestitvi na drugo delovišče, obrat ali delavnico, kjer se že dela.

3. Delavec se o varstvu pri delu poučuje in seznanja z delovnimi pogoji skupinsko ali posamično. Vsak delavec pa mora biti o varstvu tako poučen, da delo lahko varno opravlja.

4. O varstvu pri delu poučujejo delavce in jih seznanjajo s pogoji dela tisti, ki jih razporejajo na delo.

5. Nadzor nad tem, če so delavci pravilno in zadostno poučeni o varstvu pri delu in seznanjeni z delovnimi pogoji, vodijo osebe, katerim so odgovorni tisti, ki delavce razporejajo na delo.

Preverjanje znanja delavcev o varstvu pri delu od časa do časa med delom je dolžnost neposrednih vodij dela.

7. Delavec na delu mora biti poučen:

a) da smo za varnost pri delu v podjetju odgovorni vsi člani kolektiva;

- b) da varstvo pri delu obsega:
1. tehnično varstvo
 2. osebnostno varstvo
 3. higieno in zdravstveno varstvo
 4. prehrano, nastanitev in prevoz
 5. normative, v kakšnem obsegu mora podjetje te ukrepe izvrševati.

c) da mora povedati, če ima zdravstveno hibo, ali da boleha za boleznijo, ki se jo težko ugotovi ali opazi,

d) da sme biti razporejen le na delo, za katerega je sposoben in

usposobljen, upoštevajoč naravne, umske in fizične sposobnosti,

f) da mora biti pri delu primerno oblečen, obut in opremljen,

g) da mora upoštevati in izvrševati vse odredbe in potrebne varnostne ukrepe pri delu ter skrbeti za pospeševanje varstva pri delu,

h) da je dolžan pri delu skrbeti za svojo varnost in delati tako, da s svojim ravnanjem ne ogroža sodelavcev in okolice,

i) da mora podjetje dati delavcem na delu na razpolago potrebna varovalna sredstva brezplačno,

j) da je neposredni vodja dela dolžan skrbeti za pravočasno dodeljevanje in pravilno uporabo osebnih varovalnih sredstev pri delu,

k) da mora pri delu uporabljati vsa razpoložljiva varovalna sredstva

na predpisan način in jih vzdrževati v brezhibnem stanju,

l) da je dolžan takoj obvestiti neposrednega vodjo dela o vsaki opazeni pomanjkljivosti, ali drugem pojavu, ki bi po njegovi presoji lahko ogrozila varnost pri delu,

m) da je njegova dolžnost delo odkloniti, če ugotovi, da mu pri delu preti očitna nevarnost za življenje in zdravje,

n) da se na delovišču ali v delavnici ne sme zadrževati v vinjenem stanju in da na delu ne sme uživati alkoholnih pijač,

o) da so za žene, mladino in invalide določeni posebni delovni pogoji,

p) da mora biti na delovišču in v delavnici preskrbljeno za nudenje prve pomoči ob poškodbi pri delu,

8. poučevanje po teh navodilih se mora pričeti takoj in ne sme nikoli prekiniti.

IZLET V PULO

Izvršni odbor mladinske organizacije KO in SPO je želel počastiti 50. obletnico ZKJ in obenem tudi dan mladosti. Zato je organiziral dvodnevni izlet v Pulo, kjer je bilo srečanje mladine iz vse Jugoslavije.

V soboto, 24. 5., smo se z vlakom odpeljali proti jugu. Razpoloženje je bilo odlično, za kar je poskrbel naš kitarist Aleš, pomagali pa so mu pevci.

V Puli nas je predvsem zanimal rimski amfiteater in Herkulova vrata, obiskali smo tudi Zlate stene in si v njih ogledali razstavo JLA.

Polni lepih spominov nad lepoto Pule in njene okolice smo se vrnili v Ljubljano in si zaželeli še več podobnih mladinskih izletov.

Katica Kolar

Presežek mesečnega kumulativnega plana podjetja kot celote je v maju skoraj isti kot v istem obdobju preteklega leta. Dosežek letnega plana je sicer nižji kot v istem času lani, vendar je že dinamika plana predvidevala v prvih petih mesecih nižji odstotek letne realizacije. V absolutnem znesku pa je vrednost opravljenih del za 3% višja od lanske. Obrtniška dela (+36,4%) so presežena z višjim odstotkom kot gradbena (+17,7%), toda po planu obrtniških del je bilo predvideno za prvih pet mesecev le

23,0% in je tako realizirano 31,4% letnega plana, medtem ko je čista proizvodnja izvršena s 34,3% letnega plana.

Gradbene PE izkazujejo višji presežek plana tako skupne kakor tudi čiste proizvodnje. Vendar je dosežek letnega načrta gradbenih PE nižji od PE obratov, ker obrati v zimskih mesecih niso tako ovirani pri delu in zato tudi enakomerneje planirajo. Gradbene PE kot celota so dosegle 32,6% letnega načrta skupne proizvodnje, 33,1% čiste proizvodnje in 31,1% obrtniških sto-

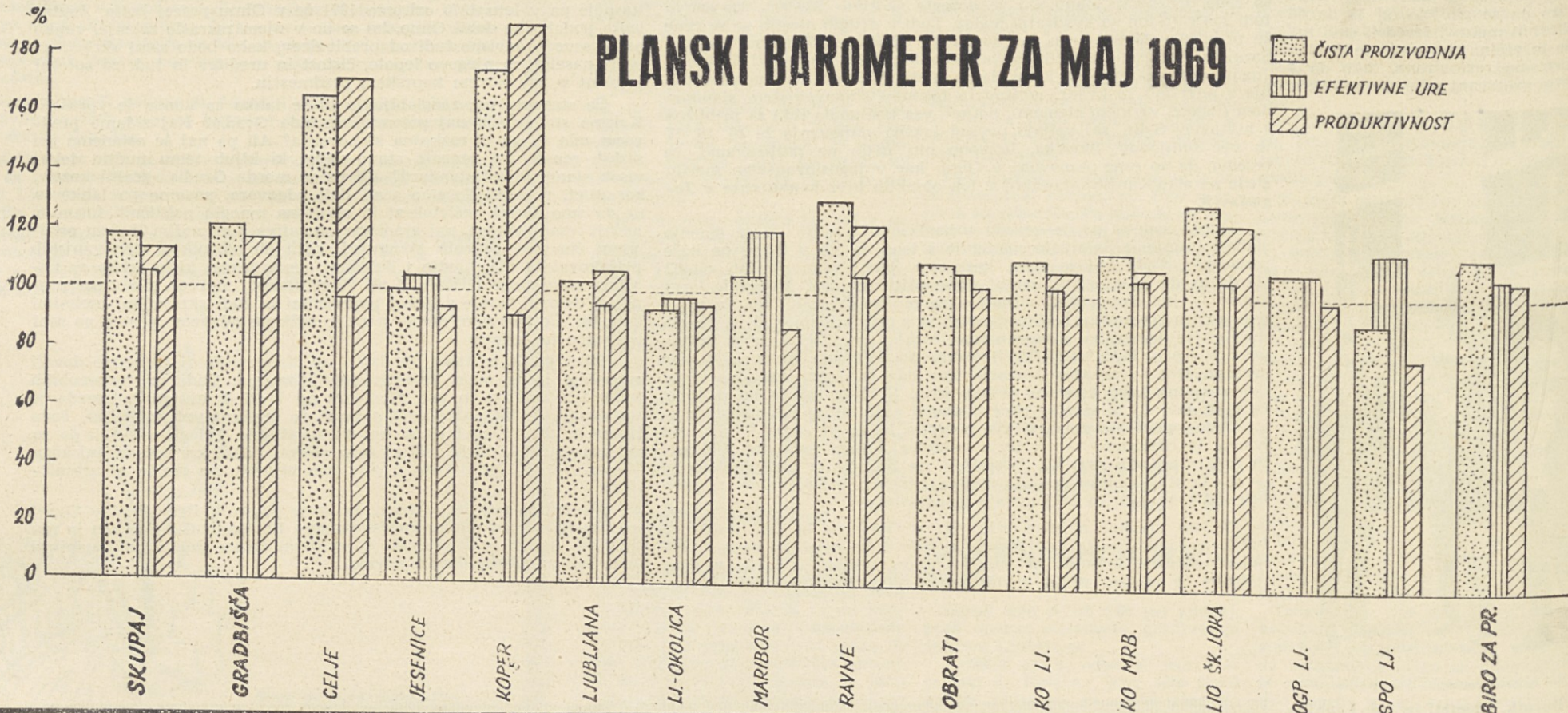
ritev. Pri čisti proizvodnji, ki je za uspeh podjetja najpomembnejša, so gradbene PE presegle odstotek letnega načrta za 5,8%. Razlike med najvišjim in najnižjim dosežkom so precejšnje, vendar v prvi polovici leta to ni tako pomembno, kot v naslednjem obdobju.

Obrati kot celota so manj presegli mesečni kumulativni plan, vendar se realizacija giblje bolj enakomerno kot pri gradbenih PE in je zato tudi dinamika plana bolj umirjena, ker sezona nima

tolikšnega vpliva. V prvih 5 oziroma 4 in pol mesecih so obrati kot celota dosegli 36,8% letnega plana, kar skoraj ustreza strukturi porabljenega časa.

Skoraj vsi planski pokazatelji vrednosti proizvodnje so pozitivni, razen manjših izjem, medtem ko je to pri pokazateljih ur drugače in so samo 4 PE porabile manj učinkovitih ur, kot je bilo s planom predvideno. Presežek plana ur pa ne pomeni povsod negativnega kazalca. Toda za tiste PE, ki so procentualno bolj pre-

segle plan ur kot realizacije, je to negativen kazalec. Preveč porabljenih ur v primerjavi z realizacijo se odraža v prikazu produktivnosti, ki jo v tem primeru izkazuje kot razmerje učinkovitih ur z ozirom na čisto proizvodnjo. Grupni pokazatelji produktivnosti so pozitivni, toda razlike med posameznimi PE so velike. V primerjavi z istim obdobjem lani je presežek produktivnosti za 0,3% višji, medtem ko je v absolutnem znesku letos za 13,7% višja produktivnost.

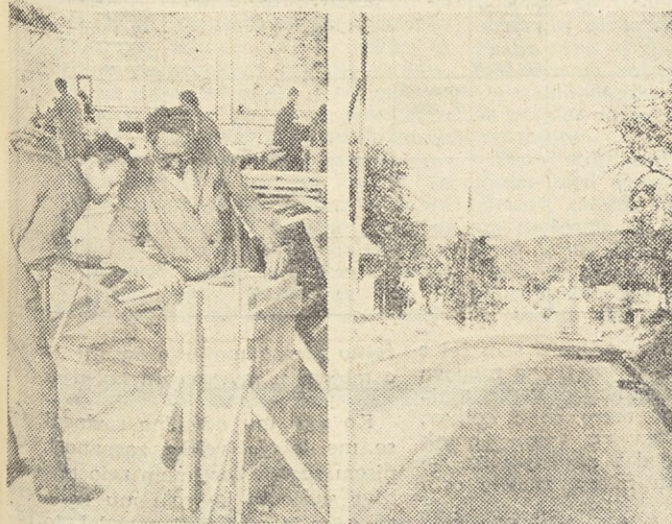

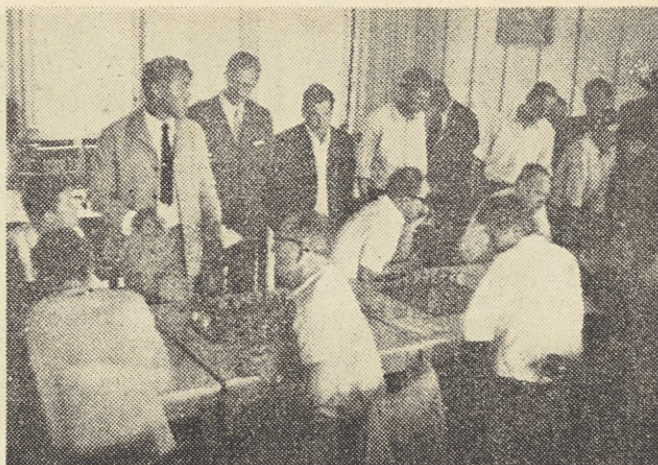
Zmaga je naša — toda žoga je okrogla

Tudi letos smo opravili izmenjavo vajencev in inštruktorjev med »Bytostavom« ČSSR in Gradisom — 28 vajencev se je 18 dni nahajalo v ČSSR, prav toliko pa je bilo naših v ČSSR — Na sliki skupina vajencev iz ČSSR na Pohorju

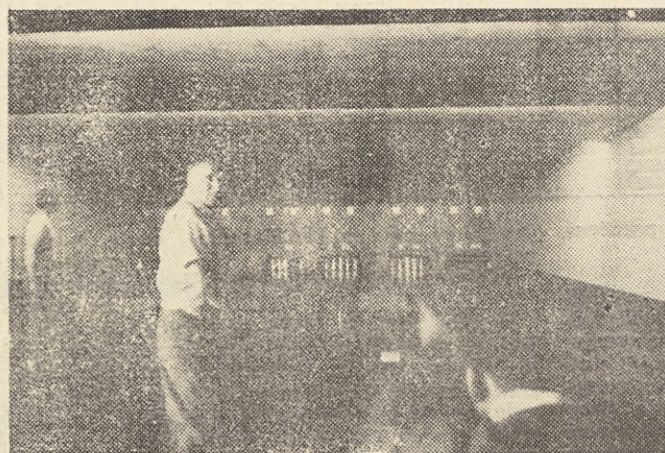
Polaganje izpitov v ZIC — Del nove ceste Radeče—Sevnica, ki jo gradi PE Ljubljana. Točnost in kvaliteta sta pogoj bodočega dela. Cesta bo kmalu gotova

Naš glavni direktor inž. Hugo Keržan se je zelo zanimal za rezultate šahovskega boja

V počitniškem domu »Vranice« na Trebeviču

Jože Seršen pred zadetkom v polno

Franc Vovk ozdravlja

Vrata so bila na stečaj odprta, ko sem stopil v lepo urejeno in cvetja polno dnevno sobo. Klical sem, toda nihče se ni oglasil.

Verjetno bo tov. Vovk na vrtu, sem dejal, mojemu sopotniku Ludviku. In res pravkar ga je žena pripeljala od zdravnika. Veselo se je nasmejal, ko me je zagledal. Kratek stisk roke je dokazoval, da je že kar močan. Odšla sva skozi lep vrt, poln sadja in cvetja v sobo.

»Kako se počutiš«, je bilo prvo vprašanje. »Zelo dobro. Takrat brezupno stanje se iz dneva v dan vidno izboljšuje. Upam, da bom kmalu spet v službi. Dolgčas mi ni, čitam časopise, poslušam radio, o dogajanju v podjetju sem na tekočem. Vse je dobro, le tablet, ki jih seveda moram uživati, sem se že naveličal — toda za zdravje se vse napravi.«

»In kaj naročim v Ljubljani?«

»Lepo pozdravi vse,« je dejal, »celoten kolektiv in po-vej, da sem zopet gorenjska korenina. Želel bi, da me še večkrat obiščete, pa saj veš podjetje in jaz sva bila eno.«

Tovariš Vovk, tudi mi vsi ti želimo, da čimprej okrevaš in se zdrav zopet vrneš med nas.

Sklepi organov samoupravljanja

DS podjetja

SKLEPI

XX. rednega zasedanja delavskega sveta podjetja, ki je bilo dne 12. 6. 1969.

1. Sklepi zadnje seje, so bili izvršeni.

IZOBRAZBA delovno mesto — zahteva

6. Poklicna šola z dopolnilnim in spec. tečajem ter upravljal. grad. strojev	VK II	2,70	3,24	0,30	0,60
7. Poklicna šola z enakovred. tečajem uprav. gradbenih strojev	KV	2,55	3,06		
8. Tečaj za priučene delavce	PK	1,95	2,34		
9. Tečaj za priučene delavce	NK	1,65	1,98		

Točke, navedene v tabeli predstavljajo startne osnove na eno uro;

b) analogno s tabelo startnih osnov se spremenijo startne osnove v pregledu delovnih mest k pravilniku o delitvi osebnih dohodkov od zap. štev. 249 do vključno 301. Spremenjene startne osnove na navedenih delovnih mestih veljajo samo za ročne delavce. V primeru nejasnosti pri razporeditvi delavcev in določitvi startnih osnov glede na prej omenjeno izjemo naj odloča pristojni samoupravni organ v poslovni enoti.

Spremembe pod a) in b) te točke veljajo od obračunske dobe 16. maja 1969 dalje.

4. Od 16. maja 1969 dalje veljajo za gradbena dela v podjetju naslednje kalkulativne osnove za bruto neposredne osebne dohodke:

NK 4,40 din
PK 5,30 din
KV 7,20 din
VK 7,60 din

Faktor na gorje bruto kalkulacijske osnove znaša od 2,00 do 3,20, odvisno od lokacije objekta, vrste del in obsega ter stopnje mehanizacije in obsega pripravljanih del.

5. Pregled stanja sredstev in virov sredstev ter analitične razčlenitve posameznih elementov za poslovanje objekta v preteklih 10 letih, se po obravnavi vzame na znanje.

2. Poročilo overovatelja zapisnika se vzame na znanje.

3. Delavski svet sprejme spremembo pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v naslednjem:

a) spremeni se tabela startnih osnov za delitev dohodkov

Oznaka	Osnovne točke		Točke za delov. mesto ref.	
	od	do	od	do
VK II	2,70	3,24	0,30	0,60
KV	2,55	3,06		
PK	1,95	2,34		
NK	1,65	1,98		

6. Poročilo o poteku del v zvezi s perspektivnim programom razvoja podjetja in osnovni podatki se vzamejo na znanje. Naloge v zvezi s programom podjetja, ki jih je pripravila komisija, daje delavski svet v obravnavo organom upravljanja v enotah, da sporočijo svoje mnenje. Končni sklep bo DSP sprejel na naslednjem zasedanju.

7. Delavski svet sprejme spremembe in dopolnitve pravilnika o delitvi osebnih dohodkov pri izvajanju investicijskih del v ZR Nemčiji, startne osnove za delovna mesta in merila za delitev dohodka za leto 1969, obračunske enote ZR Nemčije. Sprememba pravilnika in startne osnove veljajo od 16. 5. 1969, medtem ko veljajo merila delitve za vse leto 1969.

8. Predlog za ustanovitev obratne ambulante v sklopu Zdravstvenega doma v Ljubljani, daje delavski svet podjetja v obravnavo enotam na ljubljanskem področju, da se izjasnijo glede utemeljitve v predlogu, ali naj se obratna ambulanta ustanovi. Dokončni sklep bo sprejel delavski svet podjetja na naslednji seji.

9. Ustanovi se konsignacijsko skladišče za rezervne dele »Wacker«, ki se bo nahajalo na območju Kovinskih obratov Ljubljana v sklopu podjetja »Interpromet«, Beograd.

gaziranost poslovne enote, delovno discipli-
no, vzame delavski svet k znanju.

Na podlagi izvršenega točkovanja prosil-
cev se dodelijo posameznim prosilcem na-
slednja posojila za individualno stanovanj-
sko graditev:

1. Božo Čad, delovodja, novogradnja v
Lescab, 15.000 din

2. Metod Legat, KV tesar, novogr. Zirov-
nica, 20.000 din

3. Alojz Plemelj, VK zidar, novogr. Boh.
Bela, 10.000 din

4. Valentin Markež, VK elektr. novogr.
Jesenice, 20.000 din

5. Marija Kramar, uslužb. novogr. Zirov-
nica, 5.000 din

Odobreni zneski zajemajo sredstva enote
s soudeležbo vezanih sredstev (75 %) pri
banki in predstavljajo skupni znesek do-
deljenega posojila posamezniku, katerega
lahko črpa.

Za prošilca pod tč. 2, Metoda Legata, naj
se črpajo sredstva za posojilo iz skupnih

sredstev podjetja glede na to, da je že
dalj časa na delovnem mestu KV tesarja
v delovni enoti v Nemčiji.

Gradbišče Koper — 2. izredna seja delav-
skega sveta — Sklep o odpovedi delovnega
razmerja Anici Kocjančič, delavki, NK, ki
ga je izdal DS na 25. seji dne 17. 3. 1969,
se razveljavi.

— Sklep o izključitvi iz delovne skupno-
sti Sevkota Hadžića, do' vca, NK, ki ga je
sprejel DS na 26. seji dne 14. 5. 1969, se
razveljavi.

— Za zapisnikarja na sejah DS se določi
tov. Niko Malalan.

— Vse dokumente za seje DS je oddajati
tov. Niku Malalanu.

— Vsak dnevni red seje mora pod točko
1. vsebovati pregled sklepov zadnje seje.

— Poleg vsakega sklepa je potrebno na-
vesti tudi osebo, ki bo sklep realizirala.

Drobne z vseh vetrov

Neki založnik je v časopisu stalno oglašal za svojo knjigo: »Kaj mora žena vedeti o zakonu?« Knjiga se je nekaj časa odlično prodajala, dokler niso založnika kaznovali zaradi zavajanja kupcev. Reklamiral je namreč »krebarsko knjigo«.

Demokracija je metoda, da prideš naprej, ne da bi pri tem koga pustil za seboj.

Ko sem zjutraj odnesla večerno obleko v čistilnico, se nisem dobro počutila, ker nisem imela časa, da bi se malo uredila. V ogledalu sem se zdelo sama sebi nesimpatična in stara.

Popoldne, ko sem šla po očiščeno obleko, sem se boljše počutila, ker sem se malo uredila, našaknila nova očala z lepimi okvirji in v lase sem vtaknila žametni trak.

»Obleka je perfektno očiščena«, je rekel lastnik čistilnice, »kakor sem to zjutraj obljubil vaši gospej mami!«

Pri ročnem pouku sem rekel mojim učencem:

»Danes si lahko izberete sami, kaj boste delali. Kdor bo naredil najbolj uporabno stvar, bo dobil posebno nagrado.« Majhen fant je s hobličem obdeloval debelo desko tako, da je bila na koncu ure tanka kot pero. Vprašal sem ga, kaj naj to predstavlja, to vendar ni uporabno. Pa sem se zmotil.

Fant je privlekel izpod klopi veliko škatlo in ponosno rekel:

»Naredil sem oblance za moje zajce.«

Moj zaročenec je že nekaj časa pri mornarici in je včasih tudi več mesecev na morju. Pisala sem mu za-skrbljena, kaj počne, ko pride po takj vožnji spet na kopno. Njegov odgovor je bil naslednji: »Ti si delaš skrbi s tem, če pridem enkrat na kopno. Predstavljam si moje občutke — ti si vedno na kopnem!«

Sodnik obtožencu: »Povejte mi, zakaj ste streljali na svojega lovskega tovariša?«

»Mislim sem, da je medved!«

»In kdaj ste opazili svojo pomoto?«

»Ko je medved ustrelil nazaj.«

Definicija za psihiatra:

Mož, ki gleda striptiz, pa opazuje gledalca.

GRADENA KNJIGA	FEKONJA AVGUST	OMEMBA	PONA- VLJAVEC	MILI- METER	POJEDINA	KRAJ NA VIRAV- SKEM	T. IME /TADIO/	JOD	PRVI MADARSKI KNEZ	IZVOLJENI PRED- STAVNIKI	RAČUN	IME ČESKIH KRALJEV	LOČEN ODBRAN	ROJSTNI KRAJ O. ŽUPAN- ČICA	SNÓVI
PRE- UREDITEV										M. IME IME RASISTA SMITHA					PREDMET OTROŠKE DEJAV- NOSTI
POVELJNIK GRKOV V TROJAN- SKI VOJNI								TEHNIŠKI POLJIC DECA					CENTRALNI ODBOR NERE- SNICE MESTO V ZSSR GL. MESTO GRČIJE		
ROBNIK LEON	PRIPO- VEDNA PESNITEV			EGIPČAN, KRALJICA KRAJEVNI PRISLOY											
ZAPOREDNI ČRNI	REKA V ANGLIJI					M. IME								EL GRECO SLOVENSKI SLIKAR	
ZDRAY- STVO	REKA V AFRIKI					NAROD NA SAHALINU				RADIJ AFRIŠKI PTIČ		SV. GORA V GRČIJI			ROMU- NIJA GORA V SRBIJI
ZDRAY- STVO						RIBIŠKO BRUŠTYO PRIDEYNIK						KOŽNA BOLEZEN			
OMOT					DANEU EDVARD KARDELJ				MESTO V SRBIJI			POMANJS. Ž. IME VZRLIK			
ZAPORNIK									VELIKO MORJE NOR- VEŠKA					STYAR	
EKO- NOMSKA ENOTA		SPREMI- NUANJE ACREGAT, STANJA												OŽINA NA MALAJI	

Mnogi možje bi radi bili poročeni, samo ne 24 ur dnevno!

Ko sem bil na potovanju v Indiji, me je med drugim peljal vodič tudi na kratek izlet s čolnom po morju.

V daljavi na levi strani je bil otok in vodič me pouči, da je tam počitniško naselje za fante mlade. Prav podoben otok je bil na desni strani in tam je bilo počitniško naselje za mlada dekleta.

Začuden sem pogledal vodiča, on pa je nadaljeval:

»Tako se vsaj naučijo plavati!«

V trolejbusu, ki je bil zelo natrpan, je za mojih hrbtom stala izredno obilna ženska. Ozlovoljen nad gnečo, sem se obrnil in opozoril sosedo, naj ne pritiska preveč! Ona pa kratko: »Jaz nič ne pritiskam, jaz samo diham!«

V opoldanskem odmoru sem šel s prijateljem, da bi kupila za njegovo ženo dolge hlače. Ko ga je prodajalka vprašala za mero okoli kolkov, je rekel: »Tega ne vem. Ampak imam daljnogled z okvirjem 59. Če gre moja žena mimo, zakrije celo sliko!«

Naš hišni zdravnik, ki je bil hkra-ti tudi naš dobri prijatelj, ni preveč

resno jemal mojih občasnih razlag o mojem zdravstvenem počutju.

Ko sem mu nedavno razlagal, da se me loteva velika zaspanost, da nisem spočit, ker imam zelo razbur-ljive sanje in ko sem mu nekatere dogodke iz sanj tudi povedal, je rekel: »Bodi vesel, prijatelj, saj tvoj program je boljši kakor na televi-ziji.«

10. Delavski svet podjetja sklene vpisati obveznice Skupnosti Jugoslovanskih železnic, Beograd, in sicer za znesek 300.000,00 dinarjev. Vpisani znesek se vplača v 10 enakih mesečnih obrokih.

Overovatelj:
ing. Ignac Brenčič l. r.

Janko Košir l. r.

Predsednik DS podjetja:
Kuštrin Janez
zanj namestnik predsednika:
Roškar Oto l. r.

UO podjetja

SKLEPI

I. redne seje upravnega odbora podjetja, ki je bila 12. junija 1969 v Ljubljani.

1. Za predsednika upravnega odbora podjetja se izvoli tov. Božo Lukač, za namestnika pa tov. ing. Jože Uršič.

2. Odobri se izplačilo odškodnine zaradi poškodbe pri delu tov. Mihaelu Vrečiču, PK ključavničarju, roj. 20. 8. 1926 v znesku 3.000,00 din in tov. Ivanu Brico, NK delavcu, roj. 31. 12. 1938 v znesku 1.000,00 din.

3. Odobri se uporaba privatnega osebnega vozila v službene namene naslednjim tovarišem:

— Milanu Novaku, nabavnemu referentu GV Ravne do 600 km mesečno;

— Nadanu Sevniku, vodji laboratorija do 800 km mesečno;

— ing. Jožetu Ločnikarju, sektorskemu vodji do 400 km mesečno;

— Brunu Colovini, delovodji do 400 km mesečno;

— Albinu Brežniku, GV Celje do 500 km mesečno.

4. Potrdi se plan dopustov za delavce centrale za leto 1969.

5. Odobri se 15-dnevna odsotnost z dela brez nadomestila osebnega dohodka tovarišici Mariji Demšar.

6. Odobri se potovanje v Italijo tov. Jendi Štovičku zaradi ogleda tovarne Shunt Italiano. Potovanje bo trajalo 3 dni.

Predsednik UO podjetja:
Lukač Božo

Važnejši sklepi organov upravljanja poslovnih enot

Grabeno vodstvo Maribor - XXI. seja delavskega sveta - Delavski svet soglasno sklene, da se razreši dosedanji UO in izvoli na podlagi rezultatov volitev v novi UO GV naslednje tovariše:

Vinko Veit, gr. delovodja,
Simon Lep, KV zidar
Janez Horvat, gr. delovodja
Stanko Piberčnik, VK tesar
Jože Stangler, VK tesar
Viktor Pernat, gr. tehnik
Oton Roškar, gradbeni tehnik
Jože Treplak, VK tesar
namestniki:

Koren Zlatko, Vinko Struc, Anton Slanič, Jože Vogrinčič, Stefan Kolarič, Roman Mernik, Aleksander Škerlar in Miro Svehla.
— DS imenuje v komisije DS tovariše:

a) Komisija za sklepanje in prenehanje delovnega razmerja:

Janez Horvat, predsednik
Ivan Gajšt, član
Oton Roškar, član

b) Komisija za varstvo pri delu:

Roman Mernik, predsednik
Pavel Britvič, član
Andrej Mahorič, član

c) Komisija za notranjo delitev:
Miro Svehla, predsednik
Oto Roškar, član
Lado Janžekovič, član

d) Komisija za izrekanje ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti:

Zlatko Koren, predsednik
Jeselica Ozvaldič, član
Jože Pukšič, član

e) Komisija za odobravanje kreditov za gradnjo individualnih hiš:

Marjan Puh, predsednik
Martin Zajšek, član
Franc Stuhec, član

f) Komisija za reševanje prošenj in pri-
tožb:

Franc Mernik, predsednik
Stanko Stuhec, član
Jože Stangler, član

Sklene se, da ostane še naprej predsednik DS tov. Janez Ferline, za namestnika predsednika pa se izvoli Zlatko Koren.

— Na predlog komisije, ki je obravnavala prošnje za kredite za gradnjo individualnih

hiš. DS sklene, da se dodelijo krediti spodaj navedenim delavcem:

1. Alojzu Vaupotiču, 2.000,00 N din
2. Milki Lorenčič, 5.000,00 N din
3. Jožetu Janžeku, 5.000,00 N din
4. Jožetu Faležu, 10.000,00 N din
5. Antonu Perneku, 17.000,00 N din
6. Stanku Piberčniku, 25.000,00 N din
7. Lojzki Lesjak, 25.000,00 N din
8. Robertu Kanzianu, 25.000,00 N din

Gradbeno vodstvo Celje — I. redna seja delavskega sveta — Potrdi se podaljšanje mandata predsedniku DS Albertu Vešligaju in namestniku Marjanu Adamiču.

Clani UO:

Albin Brežnik
Anton Petrovič
Janko Šafarič
Vlado Prosenik
Ivan Keršič
Ignac Koprivec
Savo Zarin
Franc Strajšek

namestniki:

Zinka Turnšek
Josip Rihtarec
Ivan Kosec
Marjan Adamič
Kati Volavšek
Matija Horvat
Viktor Ozebek
Ela Zdovec

— Podaljša se mandat vsem stalnim komisijam DS s spremembo, da se razreši dosedanji predsednik komisije za ugotavljanje in izrekanje ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti tov. Vladimirja Prosenika in imenuje tov. Marjana Kopusarja.

— Za stalnega zapisnikarja sestankov DS in UO se imenuje tov. Marjan Kopusar, za overovatelja zapisnika pa Marjan Adamič in Štefan Petrovič.

— Odobri se iz nerazporejenih sredstev sklada PE iz 1. 1968 posojilo za gradnjo tov. Antonu Petroviču v višini 30.000 N din,

Gradbišče Koper — 26. redna seja delavskega sveta — Za namestnika DS enote je bil soglasno izvoljen Ivan Colja, gradbeni delovodja, ker je dosedanjemu namestniku Jožetu Ferfolji mandatna doba potekla.

— V zvezi z zadnjimi tiženimi napadi na sodelavce oz. predpostavljene sprejme delavski svet naslednji sklep:

Vsak, ki bo udaril svojega sodelavca ali predpostavljene na delovnem mestu, pa tudi izven delovnega mesta, če se dejanje nanaša na odnose na delu, bo avtomatično izključen iz delovne skupnosti takoj po storjenem dejanju. Sklep velja od 14. 5. 1969 dalje.

— poročilo komercialne službe enote, iz katerega je razvidno, da enota dobro posluje, se sprejme na znanje.

DS sklene, da bo enota nabavila zaščitne čevlje za vse delavce na gradbiščih, ki jih bodo naročili. Čevlji stanejo ca. 80,00 din, od tega plača 60 % enota, 40 % delavec. Pri-stojna služba je dolžna o tem obvestiti vse sektorje.

Prosilcem, ki prošijo za nakup stanovanja, oziroma za posojilo:

Marcel Andrejašič, 25.000 N din
Remigio Cechetto, 30.000 din
Božo Mihlič, 35.000 N din
Franjo Novak, 35.000 N din
Stefan Vinčec, 25.000 N din

se posojilo odobri.

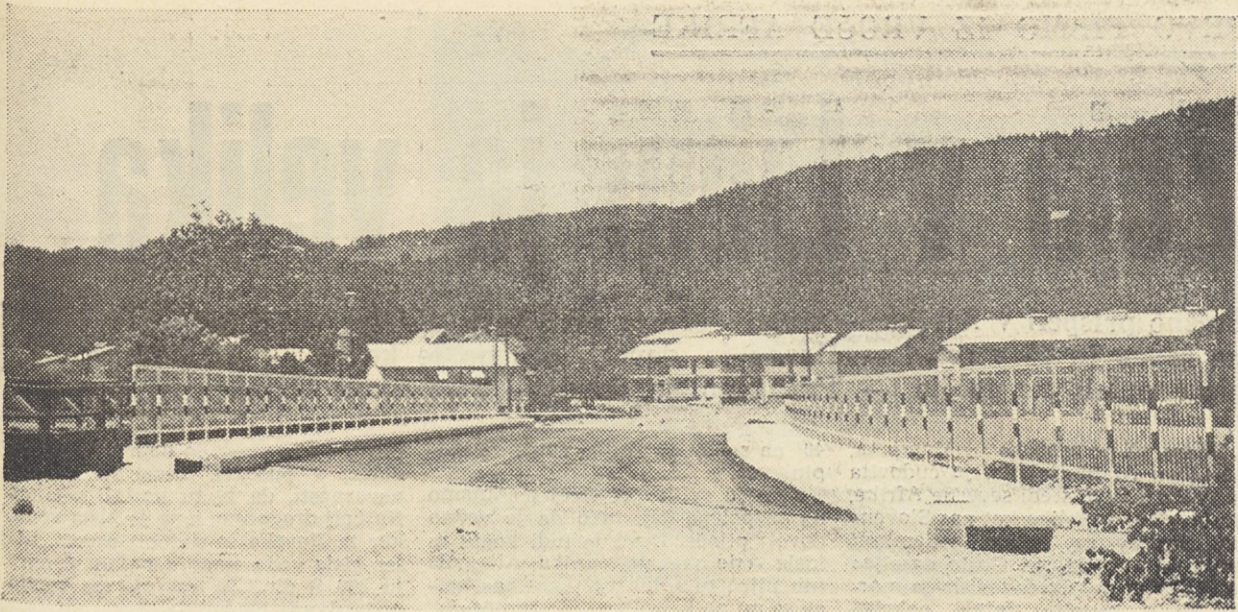
Gradbeno vodstvo Jesenice — I. redna seja upravnega odbora — Za predsednika upravnega odbora poslovne enote Jesenice je imenovan tov. Viljem Zrim, za namestnika tov. Janez Makovec.

Za zapisnikarja je izvoljena Mari Kra-mar.

— Za overovatelja zapisnikov upravnega odbora sta izvoljena Stane Simeonov in Janez Makovec.

Gradbeno vodstvo Jesenice — II. redna seja delavskega sveta — Sklepi I. redne seje delavskega sveta poslovne enote so realizirani, poročilo tov. Tarmanove na tč. 12. in 16. teh sklepov se vzame na znanje.

— Poročilo tov. šefa, ki se nanaša na finančni uspeh in dosego plana za prvo obratno obdobje leta, na tekoča dela, an-

Most čez Mežo 14 dni pred rokom

Z novim mostom čez reko Mežo pri tovarni lesovine in lepenke pred Prevaljami je uresničen del načrta za modernizacijo koroških cest. Kamen spotike občanov kakor tudi turistov je bil poleg slabe ceste še strohnen in nepregleden most čez Mežo na cesti Ravne-Prevalje. Tega so z leseno konstrukcijo zgradili že med okupacijo in je zdavnaj že doslužil. Težka tovarna vozila do 50 ton, ki so prevažala tovore iz gornje konca doline svinčne izdelke in les, so pripomogla k hitrejšemu koncu. Že nekaj let nazaj je bil most le še trhla brv, odprt le za enosmeren promet z največjo obremenitvijo 15 ton. Ker pa je bil edina cestna zveza z zgornjim kancem doline, je kljub prepovedi služil vsem tovorom in je k sreči vzdržal. Končno je cestni sklad SRS le zbral potrebna sredstva za gradnjo novega betonskega mostu. V pozni jeseni preteklega leta je enota na Ravnah dobila most v grad-

njo pod zelo ostrimi pogoji in rok dograditve je bil samo tri mesece. Dobra stran dogovora pa je bila, da se čas od 16. 12. 1968 do 15. 3. 1969 ni štel v rok graditve. Enota je neoziraje se na zimski čas takoj začela z delom in do hudega mraza sta bila zabetonirana že oba opornika. Vsak dan, ko je bilo še mogoče delati, se je učinkovito izkoristil. Med hudim mrazom so v delavnicah pripravili opaže in armaturo. Zaradi nizkega stanja reke so ponovno pričeli z delom, čim je pojenjal najhujši mraz. Do spomladanske odjuge je bil opaž že položen in kmalu so začeli z betoniranjem. Sedaj stoji novi most iz kasetaste plošče med opornikoma. Dolg je 22 metrov, celotna dolžina s prehodnimi ploščama pa meri skupaj 41 metrov. Sirok pa je s prehodnima stezama za pešce 9 metrov. Ker leži most izven stare cestne trase, je bilo še veliko dela z novima cestnima

priključkoma, ki merita okoli 300 metrov. Delo je teklo po planu in novi most je bil predan prometu že 14 dni pred rokom. Lahko bi bil gotov že kakšen teden prej, če asfalterji ne bi zakasnili. Z novim mostom se je nekoliko spremenil izgled zazidalne okolice na Farni vasi. Vožnja je lepša in lagodnejša, saj so odpadli nepregleden in nevaren most in neugodne cestne vijuge. Ko bo zgrajena cesta do obmejnega prehoda na Holmec, ki jo bo enota v kratkem začela graditi, bodo najslabši cestni odseki v občini modernizirani. Velika zasluga, da je bil most pravočasno in še pred rokom dokončan, gre izredno poštrevovalnemu kolektivu, ki se ni ustrašil neugodnega letnega časa in ledene vode, da bi opravil nalogo. Pred njim je nova delovna zmagala, lep dokaz, da znajo hitro in kvalitetno delati ter varovati pridobljen sloves.

L. L.

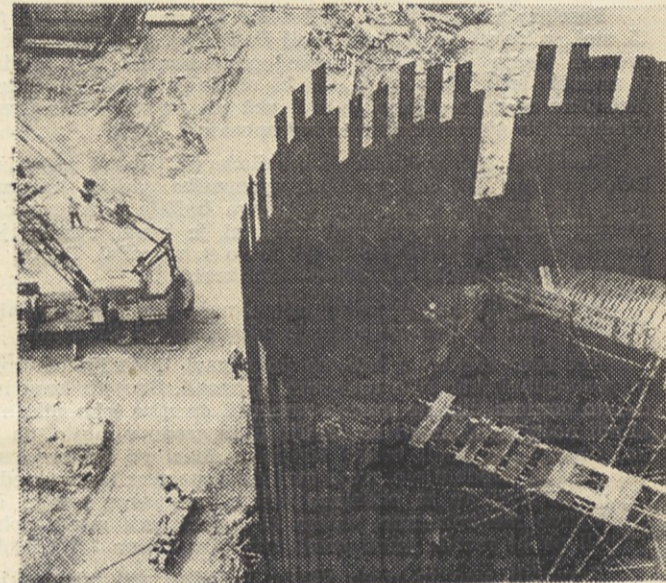
Karakteristika uspešnih in manj uspešnih podjetij ali delovnih enot

Bolj uspešna podjetja so dinamična? Elastična, polna iniciative, učinkovito premagujejo ovire in rešujejo probleme ter jim je občutek uspeha vzpodbuda za nadaljnje delo — medtem ko se manj uspešna podjetja izgovarjajo na »objektivne težave« in čakajo družbene pomoči. Analiza je pokazala, da spada naše podjetje med bolj uspešna. Intštitut za sociologijo in filozofijo pri Univerzi v Ljubljani je dokončal raziskovalno nalogo: »Determinante učinkovitosti vodstva v delovnih organizacijah«. Nosilec naloge je bil profesor S. Možina.

Raziskava je odkrila vrsto pomembnih karakteristik, s katerimi se razlikujejo med seboj bolj in manj uspešna podjetja. V proučevanje je bilo vzeto deset parov podjetij iz različnih strok, in sicer tako, da so bili pari podjetij med seboj čim bolj izenačeni glede velikosti, tehnologije, tehnične opremljenosti, zaposlenih, tržišča in drugo. Ti pari podjetij pa so se med seboj razlikovali po stopnji ekonomske (finančne) uspešnosti. Z drugimi besedami, podjetja se med seboj niso razlikovala po tako imenovanih objektivnih činiteljih, pač pa po različni stopnji organiziranosti, iznadljivosti in raznih drugih postavkah, ki jih pripisujemo subjektivnim činiteljem. Vemo, da so pomembni tako eni kot drugi činitelji in nimamo nikakršnega namena zanikati vpliv zgoraj imenovanih objektivnih faktorjev. Toda, če sta na primer dve podjetji po svoji tehnologiji, kadrih in opremljenosti v enakem položaju, to se pravi, da se med seboj bistveno ne razlikujeta, potem so za večji uspeh v enem in manjši uspeh v drugem podjetju pomembni drugi činitelji, in to tisti, ki se tičejo sposobnosti vseh zaposlenih, posebno pa še vodstva in samoupravnih organov v organizaciji.

Torej v čem se ti pari podjetij razlikujejo med seboj? Ne moremo navajati vseh rezultatov, navedli bomo samo nekatere, in sicer tiste, ki se nam zde na prvi pogled zanimivi in karakteristični.

Prve spremembe v bolj uspešnih in manj uspešnih podjetjih? Pod spremembami pojmuemo uvajanje ustreznega števila organizacijskih, tehnoloških, kadrovskih in drugih sprememb, ki lahko prispevajo k večji uspešnosti. Te spremembe izvajajo ali posamezniki ali skupine, za njih so nagrajeni, dobe priznanje ali pa tudi ne. Vprašanje je, ali obstajajo razlike v tem pogledu med bolj in manj uspešnimi

Iz ptičje perspektive — gradnja petega naveza v Kopru se nadaljuje s polno paro

podjetji, in sicer o tem; ali tisti posamezniki, ki izvajajo uspešne akcije, dobe ustreznega priznanja. Številčni podatki so naslednji: (anketirali smo približno 100 vodilnih delavcev in 100 članov delavskega sveta, rezultate navajamo v odstotnih proporcijah).

Za izvajanje ustreznih sprememb (lokaciji)	Bolj uspešna podjetja	Manj uspešna podjetja
Ne dobi priznanja	7,0	32,0
Včasih dobi	33,0	59,0
Običajno dobi	31,0	8,0
Vedno dobi	9,0	1,0
Skupaj	100,0	100,0

V bolj uspešnih podjetjih je ca. 40% takih, ki za uspešno izvajanje sprememb dobe ustreznega priznanja, medtem ko v manj uspešnih je takih posameznikov le 9%. Kot smo dejali, so spremembe lahko tehnološkega, organizacijskega ali miselnega značaja. Pri tem je pomembno, da ni enih sprememb preveč, drugih pa premalo; na primer, ugotovili smo, da so v nekem manj uspešnem podjetju napravili vrsto tehničnih sprememb, nobene spremembe pa ni bilo v mentaliteti teh ljudi, niti v organizaciji — seveda je šlo delo še vedno po stari poti naprej.

Drugo, posvetovanje in izmenjava mnenj. Raziskava je pokazala, da imajo v bolj uspešnih podjetjih ravno zadosti posvetovanj, bodisi med vodilnimi delavci in proizvodnimi delavci ali pa med vodilnimi delavci in samoupravnimi organi. Manj uspešna podjetja pa imajo ali preveč, ali pa premalo posvetovanj in izmenjav mnenj. — Podobno je z dolžino oziroma trajanjem sestankov in pa samo uspešnostjo raznih komunikacijskih oblik. O tem takole izjavljajo vprašani v obeh vrstah podjetij:

Posvetovanja in sestanki so	Bolj uspešna podjetja	Manj uspešna podjetja
Vedno ali pogosto uspešna	79,0	27,0
Niso ali pa samo včasih uspešna	21,0	73,0
Skupaj	100,0	100,0

Razlika med bolj in manj uspešnimi podjetji je očitna in ni treba še posebej naglašati, da je tudi statistično ali kakor drugače pomembna.

Tretje, izkoriščanje delovnega časa. V bolj uspešnih podjetjih vestneje izkoriščajo svoj delovni čas, posebno velja to za vodilni in strokovni kader, — medtem ko v manj uspešnih slabše izkoriščajo delovni čas, v poprečju vzeto za več kot 10%.

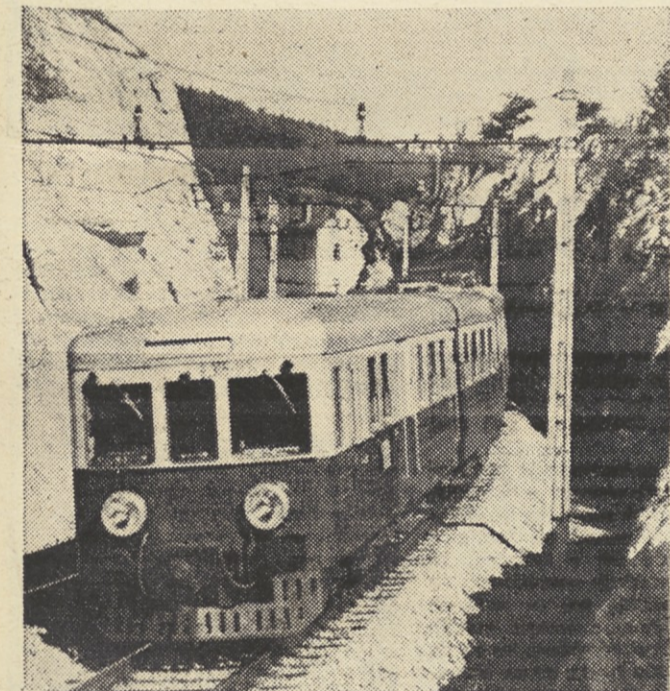
Lahko rečemo, da proizvodni delavci lahko še tako izkoriščajo razpoložljivi delovni čas, ne bo pravih rezultatov, če vodilni in strokovni kader ne uporablja smotrno svoj delovni čas. Z drugimi besedami, kolikor so odločitve premalo analizirane in pretehtane, potem kljub relativno vestnemu proizvodnemu delu in dobro izkoriščenemu času ne bo večjega dohodka. S tega vidika je napačno poudarjati zgolj izkoriščanje delovnega časa v proizvodnji, ne pa tudi na delovnih mestih v strokovnih službah in raznih organizacijskih nivojih.

Torej več pozornosti smotrnemu izkoriščanju delovnega časa, ki ga v našem podjetju sicer še kar precej uporabljamo. Podatki pa kažejo, da bi ga lahko še bolje in več.

MAJSKI SNEG

Hidrometeorološki podatki povedo, da je padel sneg po 20. maju 1969 pred 106 leti, in sicer 31. maja 1863. Od takrat je padel sneg maja le osemkrat in od tega letos 20. maja najkasneje. Najdebelejša odeja letos je bila pri nas okrog 8 cm. Sneg je pričel padati v zgodnjih jutranjih urah v velikih krpah in je prenehal okrog 10. ure. Sneg nam gradbincem sicer ni napravil škode, je pa napravil ogromno škode sadnemu drevju in zelenju.

Na sliki pogled skozi okna centrale podjetja. V ozadju bolnišnica, ki bo kmalu dograjena.

Priložnost za brezplačno potovanje

Kdor rad potuje, tudi rad žrtvuje denar za to, in če potuje daleč, gre dobršen del potrebnega denarja za potovanje. Pogostokrat s težkim srcem odštejemo tisočake za to. Sedaj pa se nudi lepa priložnost za brezplačno potovanje po železnici, po vseh njenih progah v Jugoslaviji, na dopust na obale Jadrana ali službeno kam daleč ali pogledat dalje naše kraje, kar si marsikdo že dolgo želi.

Kako? Železnica je v težnji, da bi zbrala za svojo modernizacijo vsaj del sredstev, razpisala posojilo z vpisovanjem obveznic, in za vsakogar, ki vpiše obveznico za najmanj 500 din, zagotovila brezplačno karto za potovanje v 1. razredu na obe smeri za vse vlake in vse proge v Jugoslaviji. Se pravi, za vsako obveznico v vrednosti 500 din ena brezplačna karta.

Kdor vpiše obveznico za 1000 din, dobi tri take brezplačne karte, ki jih lahko uporabi eno leto oziroma v letu vplačila obveznic in po eno v naslednjih dveh letih. Če ne potujete sami, lahko z vpisom dveh obveznic po 500 din dobite dve brezplačni karti in potujete že letos v dvoje. Če potujete z otroki, lahko potujeta z eno brezplačno karto dva otroka do 12 let starosti.

Vpisnik obveznice bi torej pridobil, če bi se npr. peljal sam iz Ljubljane v Beograd in nazaj za 141,60 din, v Skopje 232,25, v Ohrid 292,00, v Split 146,80 din, v Ploče 208,20 din itd. Kar čedne vsotice, ki bi jih sicer morali odšteti za pot.

Povrh tega se vloženi denar obrestuje 6% in kdor je srečne roke, je lahko še dobitnik ene od 700 zanimivih nagrad, ker sodeluje vsak vpisnik v nagradnem žrebanju. Tako bo lahko vpisnik izžreban obveznico brezplačno potoval v inozemstvu ali brezplačno letoval na morju. Vsekakor lepa ugodnost in zelo koristno naložen denar!

Posojilo se bo začelo vračati v letu 1972. Z vpisom obveznic torej varujete zase, potujete brezplačno po Jugoslaviji in pomagate železnici v Sloveniji in Istri pri njeni modernizaciji, ker ostanejo vsa zbrana sredstva na tem območju za modernizacijo železnic v Sloveniji in Istri.

Žeja v Libiji je velika

Srečno prispeli v Afriko — Gumi defekta na letalu ni bilo — 55 stopinj na soncu in 45 v senci — Hrane je dovolj, pijemo le kokto — Alkoholnih pijač sploh ne točijo — Počutimo se dobro — Piše Alojz Lisjak

Libija, ali po arabsko Al-Mamjaka, Al-Libya Al Muttahida, je čudovita in vroča država sredi severne Afrike. Prebivalcev je toliko kot nas Slovenec, čeprav je država sedemkrat večja od Jugoslavije. Gosto naseljen je le obalni pas Sredozemskega morja. Devet desetih dežele pokriva puščava, kateri pravijo, da je hujša od Sahare. Toda tudi puščava krije svoje bogastvo — nafto. Danes sodi Libija med največje proizvajalce nafte, ki jo v glavnem izvažajo v Evropo.

40° na soncu pa vedno 10 do 15 stopinj več.

Žeja je velika. K sreči pa imamo na razpolago čaj, tako da je vedno dovolj pijače. Dosti je tudi kokte in kisle vode nam ne manjka. Alkoholnih pijač tu sploh ne točijo, če kar kolca se mi po kozarčku „raznožčana“. Točenje alkoholnih pijač je tu strogo prepovedano. Niti piva ne dobiš v domačih lokalih. Torej tisti, ki radi pijejo, naj nikar ne hodijo v Afriko. Pijanca tu sploh ne „idiš“, če pa se ga kdo napije (velja za domačine), ga policija odpelje v puščavo in ga tam

pusti. Če se vrne, je dobro, če ne pa obleži v puščavi. Torej ni nobene nevarnosti, da bi tu postali pijanci. Najbolj dragocena nam je kislava voda, ker ta človeka še najbolj osveži. Liter kisle vode stane v našem denarju 280 S din. Za kuhinjo pa vozijo vodo skoraj 100 km daleč.

Zdravi smo. Čeprav je vročina, smo kar zadovoljni. Bomo že zdržali.

Lep pozdrav vsem gradisovcem, še posebno pa Mariborčanom.

Kois, Kois Slovenci (dobro, dobro Slovenci).

C.

Mi smo oddaljeni 160 kilometrov od Benghazija v mestu Agedabia. Cesta, po kateri smo se vozili, je lepa in dosti lepša kot cesta proti Koprju. To cesto je gradilo podjetje »Slovenija ceste«. Naše naselje je v redu, zidane barake z ravno streho. Hrana je dobra in dovolj, kolikor si jo kdo želi. Vročina pa je velika. Zadnjič je bilo 46°, sedaj na je vsak dan nad

Mogoče bo prava pot

V partizanskih krajih

Letos, ko praznujemo 50-letnico ZKJ in SKOJ, je prav, da obiščemo tiste kraje, kjer je partizanska vojska vodila ogorčene borbe z okupatorji.

V ta namen je organiziral odbor krajevne organizacije ZZB NOV Stari Vodmat izlet v nedeljo 8. jun. 1969. Povabljeni so bile tudi mladinke in mladinci. Izleta so se med drugim udeležili tudi mladinci iz našega podjetja.

Teden dni pred izletom je neusmiljeno deževalo in skoraj smo izgubili vsako upanje na lep izlet. Kot bi se nas sonce usmili, se je na ta dan že zjutraj boječe pokazalo iz oblakov.

Z avtobusoma smo se odpeljali proti lepi Dolenjski po avtomobilski cesti Ljubljana—Kočevje. Vso pot do Turjaka, kjer je bil naš prvi postanek, smo se spoznali med seboj in pogovor nam je krajšal čas. Med enournim postankom smo si ogledali turjaški grad iz 16. stol., ki je bil nekdanji last fevdalcev Turjačanov — Auerspergov, znamenitih iz turških vpadov. Grad je bil močno poškodovan med zadnjo vojno, ko so se vanj zatekli belogardisti 1943 po okupaciji Italije in so ga Prešernova, Cankarjeva in Levstikova brigada po 6-dnevnem naskakovanju zavzele.

Posebno znamenita je »lutrovska kapela« z gotskimi freskami iz 15. stol., v kateri je pridigal Jurij Dalmatin, prvi slovenski prevajalec svetega pisma in je tudi precej poškodovana. Del gradu nad njo v zadnjih letih obnavljajo, da bi ohranili to zgodovinsko stavbo v turistične namene. Znana je tudi več sto let stara lipa pred grajskim vhodom. Ob glavni cesti pa stoji spomenik NOB.

Nadaljnji naš postanek je bil Hočevju, majhni vasi visoko nad Dobropoljem. Naš cilj je ogled spomenika padlim borcem na Ilovi gori, kjer je bilo med šesto ofenzivo bojišče ljubljanske brigade z Nemci. Ogledali smo si tudi šolo, ki je nova, vendar jo obiskuje vse skupaj 12 učencev (in to od 1. do 4. razreda). Drugo leto pa jih bo le 9. Pouk imajo vsi razredi naenkrat.

V vasi, ki ima le nekaj hiš, nimajo niti trgovine, niti gostilne. Najbližje jim je Grosuplje, ki je oddaljeno od tu 12 km.

Kot smo zvedeli v šoli, so po naravi ti ljudje skromni, delovni in gostoljubni, kar smo tudi sami spoznali. Ker jih krog in krog obdajajo gozdovi, jim ne smemo zameriti, da niso tako zelo napredovali. Mladi nočejo več delati na zemlji. Raje gredo v mesto, da bi zaslužili kaj denarja in imeli boljše življenje. Stari pa ostanejo sami doma. Utrujeni so. Obdelujejo svoje majhne krpe zemlje, kot vedo in znajo. Če pa bi imeli tu za obdelavo velike komplekse zemlje, če bi imeli kmetijsko mehanizirano, potem bi najbrž tudi mladi dobili veselje. Morali pa bi seveda imeti prost dostop v dolino.

Zapustili smo to malo vasico in odšli peš nazaj, kjer sta nas čakala avtobusa in tisti, ki niso šli z nami.

Vozili smo se spet mimo gozdčikov in jas skozi Raščico, kjer smo iz avtobusa videli spomenik Primoža Trubarja, naprej skozi Velike Lašče in Dolnje Retje, kjer se je rodil Fran Levstik, ter skozi Ribnico.

Naša zadnja postaja pa je bila Travnica, znana turistična postojanka, kjer nas je čakal »partizanski golaž«. Po kosilu se je malo sprehoda v naravo kar prileglo. Sonce je toplo sijalo. Ko pa smo se pripravili za odhod, se je tudi sonce pripravljalo na slovo — nam in dnevu.

Tako smo se odpravili domov. Zadovoljni in veseli smo bili. Ustavili smo se mimogrede še v Ortneku, kjer je bila veselica. A kmalu smo jih zapustili tudi tu in se odpeljali v Ljubljano.

Videli smo kraje, kjer so se med NOB odvijali pomembni dogodki, kraje, kjer so se borili naši partizani. To je bil le drobec vsega. Zato bi se radi še vrnil in obiskovali te in podobne kraje in tako spoznali svojo domovino.

Skratka, takih izletov si še želimo.

Slavka Gradisar

Včasih še opolnoči čistim avto

Pogovor v mesecu šoferjev z našim Feliksom Bergantom

Julij je pravzaprav »mesec« šoferjev, kajti 15. julija praznujemo »šoferski dan«. In tako smo za to priložnost izbrali Feliksa Berganta, ki že precej časa krmari »Mercedesa« pri centrali.

Za uvod nam je tovarš Bergant povedal, da bo letos slavil neoficijalni jubilej, namreč 20-letnico, odkar je prišel v Gradis in se začel učiti za avtomehnika. Vseh 20 let je ostal pri podjetju in se kvalificiral ne samo za avtomehnika, marveč si je tudi pridobil visoko kvalifikacijo iz prometne stroke. Tako ima zdaj kar dva poklica oziroma dve kvalifikaciji.

»Prav zato, ker sem univerzalen, so me vedno za vse porabili,« je smeje pripovedoval tovarš Bergant. Povedal je, da je vozil na skoraj vseh strojih — od demperjev do dvigala »Lorain«, včasih je delal v delavnicah, pa spet vozil po gradbiščih in tako naprej.

Ko je prerano umrl dolgoletni šofer pri centrali, Peter Slabe, je na njegovo mesto prišel tovarš Feliks. Povedal je, da je takrat prišel na novo delovno mesto in tudi dobil novega »Mercedesa« 230 S.

»In kako ste bili in kako ste zadovoljni s svojim črnim konjičkom?«
»O, prima! Saj doslej še nisem imel v rokah nobene takšne prima mašine. Gradis se ukvarja bolj s starinami, malo dobrih strojev je v naši mehanizirani četi.«

»Kako bi najbolje pohvalil svoj avto?«

»Nikoli me še ni pustil na cedilu. Sploh nisem imel nikakršnih okvar. V dveh letih sem imel en sam gumidefekt, in še tega v BiH na slabi makadamski cesti. Z eno garnituro gum Michelin X sem prevozil 70 tisoč kilometrov.«

»Torej ste z novo zaposlitvijo zadovoljni?«

»Vsekakor, čeprav ima vsaka kolajna dve plati in tudi moja nova zaposlitev. Predvsem so v mojem novem poklicu oziroma na novem delovnem mestu naporni kilometri. V dveh letih sem jih nabral več kot 120.000. Potem je tu še dejstvo, da ne moreš niti en dan vnaprej planirati s svojim prostim časom. Včasih tudi tako nanese, da pridem s terena domov šele zvečer ali ponoči. In avto

je treba — če je v programu že drugi dan vožnja — še nekoliko pregledati, očistiti. Včasih še o polnoči čistim in perem avto. Takšen je pač moj poklic.«

Še marsikaj zanimivega je povedal tovarš Feliks. Na primer o ščercjih, ki jim v svojem avtomobilu ni nikoli slabo, v Mercedesu pa tožijo o neprijetnih občutkih v želodcu. In še marsikaj o vožnji amaterskih in poklicnih voznikov, pa o šoferjih avtobusov, ki morajo zaradi vožnih redov »drveti« kot obsedeni, samo da desežejo »normo« in da se ne zamerijo čefu. Kajti — po mnenju tov. Berganta — je tudi v avtobusnih in prevoznih podjetjih vedno več konkurence, vedno več je tudi šoferjev. In če nekdo ne vozi točno po voznem redu — ne glede na promet — se mu kaj lahko zgodi da pride prj šefih v nemilost in da bo zamenjan z drugim, ki je po mnenju šefov »sposobnejši«.

Za konec smo jubilanta vprašali še po željah.

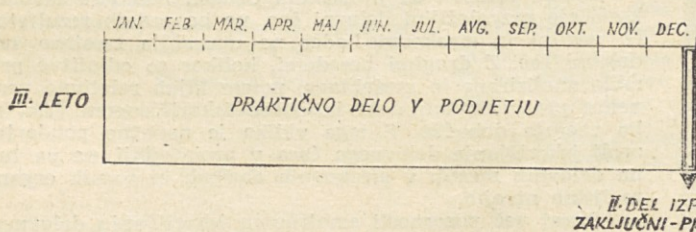
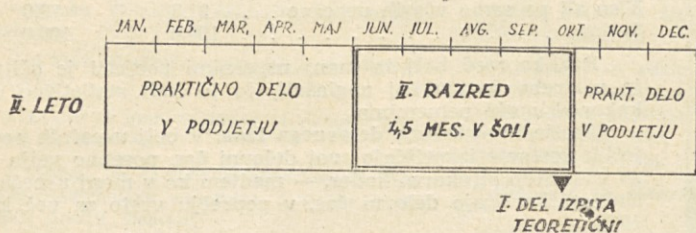
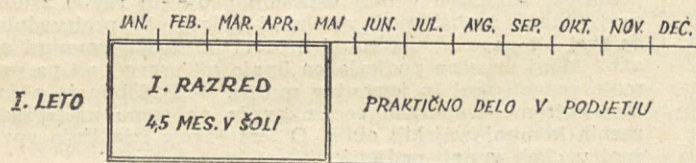
»O, želja imam precej, samo ne vem kako bo z njihovo uresničitvijo,« se je nasmehnil. Potem je omenil, da bi ga kdaj mikalo delo v tujini, seveda zaradi drugega zaslužka. Vendar zdaj nima želja po tujini, vsaj trenutno ne, ker si bo začel zi-

dati hišo. Veselilo pa bi ga kakršno koli priznanje v podjetju, saj mu je ostal zvest vseh 20 let, in je vselej videl predvsem kolektiv, pa naj je bilo treba prijeti za takšno ali drugačno delo.

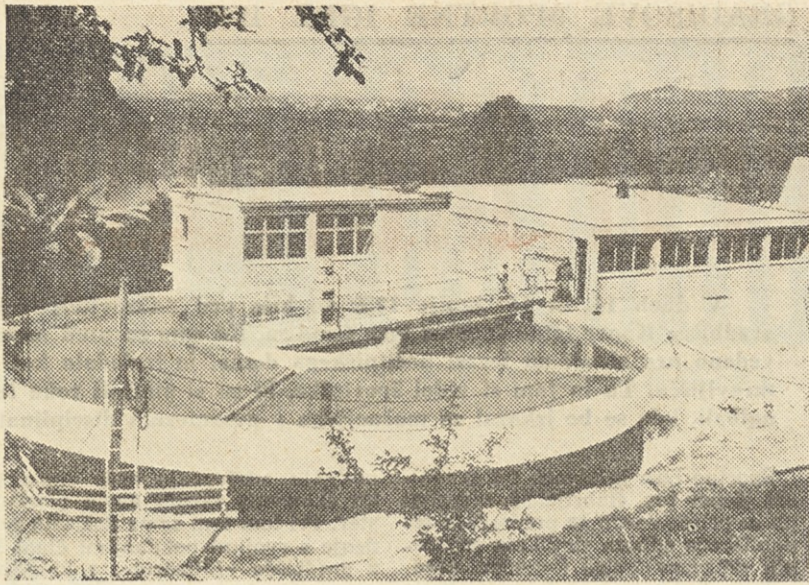
P.

NOV SISTEM ŠOLANJA VAJENCEV

Skupina tečajnikov tesarjev iz Čakovca ob zaključnem izpitu. Zdaj so tečajniki že na deloviščih Celja, Ljubljane in Maribora

5 minut na našem najbolj severnem gradbišču

V sladkogorski tovarni kartona in papirja na Sladkem vrhu gradi naša poslovna enota v Mariboru

Sladkogorska tovarna kartona in papirja v Sladkem vrhu obratuje že 86 let. Iz nekdanj primitivne proizvodnje rjave lepenke se je danes razvila v moderno tovarno papirja. K modernizaciji je mnogo prispevala tudi naša poslovna enota v Mariboru, kar že 11. leto gradi, razširja in dopolnjuje tovarno.

Posebno veliko smo zgradili v letih 1967 in 1969, je dejal sektorski vodja tov. Kranjc, ko je bilo v sklopu rekonstrukcije in modernizacije tovarne zgrajena nova hala za pripravo snovi, hala za papirni stroj, skladišče surovin, črpalnica, horizontalni in vertikalni rov, usedalnik in filter postaja. Ko se bodo v teh objektih zavrtili stroji, bomo imeli najkvalitetnejši papir. V zvezi z rekonstrukcijo je bilo zgrajeno tudi novo skladišče mazuta, trafo postaja ter adaptirana stara kalorična centrala.

Kar precej objektov za ta kratki čas! Največ preglavic nam je zadal usedalnik ki smo ga gradili v najhujši zimi. Tri dni in tri noči sploh nismo počivali. Hiteli smo, je nadaljeval tov. Kranjc. Usedalnik je bil zelo zahteven objekt. Ima obliko obrnjene presekanega stožca obodne stene pri dnu so debele 24 cm, pri vrhu pa 16 cm. V to konstrukcijo je zabetoniran drugi presek stožca, z debelino stene 13 cm. Usedalnik je bil betoniran pri -17°. Nahaja se na malem gričku okrog 50 metrov nad tovarno. Velik problem je bil dovoz materiala, posebno pozimi, ker ni

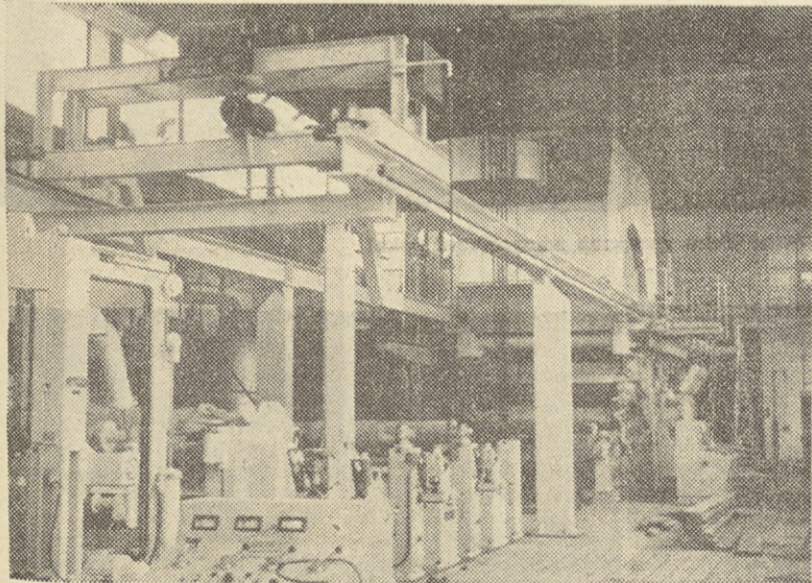
bilo nobene dovozne poti. Teren je ilovnat in plazovit, kar je delo še otežkočalo. Toda roki so bili na splošno zadovoljstvo investitorja kljub temu izvršeni.

Voda se črpa iz črpalnice industrijskega kanala ob Muri, nato teče po cevovodih do usedalnika z višinsko razliko ca. 50 metrov. V usedalniku se voda izčisti in gre v filtrsko postajo, kjer se prek peščenih filtrov še nadalje očisti, doda še druge kemikalije ter se po betonskih ceveh vrača v tovarno. Črpalke so ob Muri in na vrhu.

Drugi večji objekt je hala za papirni stroj, v kateri danes že montirajo velik papirni stroj. Sama hala je železobetonska konstrukcija, fundirana na točkovnih temeljih. Objekt je dolg 54 m in širok 4 x 13 metrov. Krovna konstrukcija je iz montažnih železobetonskih nosilcev, pokrita pa z 15 cm siporex krovnimi ploščami.

Na gradbišču je zaposlenih 140 ljudi, vzporedno z delom se tudi število ljudi počasi zmanjšuje. V perspektivi je še gradnja novega mostu, otroškij vrtec itd. Skratka, če bo denar, bo dela tu še dovolj.

C.

Montiranje novega papirnega stroja na Sladkem vrhu

Sektorski vodja Miroslav Kranjc in delovodja Tobija Kohek

Delovodja Ludvik Javornik

Delovodja Aleksander Škerlak

Tudi naš Rudi rad pove katero domačo

Gradisov vestnik

«Gradisov vestnik» izdajajo delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tiska tiskarna «Toneta Tomšiča» v Ljubljani — Izhaja mesečno

PRAVNI NASVETI

Ponovitev lažje kršitve delovne dolžnosti predstavlja hujšo kršitev delovne dolžnosti

Delovna organizacija določa s splošnim aktom dolžnosti in odgovornosti delavcev na delu in v zvezi z delom zaradi tega, da bi zagotovila uresničevanje delovnih in poslovnih nalog. V splošnem aktu delovne skupnosti določi, deloma ugotovi, kaj se šteje za hujšo in kaj za lažjo kršitev delovne dolžnosti.

Po členu 11, točki 32 pravilnika o ugotavljanju in izrekanju ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti podjetja predstavlja ponovitev istovrstne lažje kršitve hujšo kršitev delovne dolžnosti. Pravno osnovano je določilo pravilnika, ki predvideva, da se delavcu, ki stalno krši delovno dolžnost s tem, da ponavlja istovrstne, pa čeprav lažje kršitve delovne dolžnosti, izreče najstrožji ukrep, izključitev iz delovne organizacije.

Če delavec ponavlja istovrstne kršitve delovne dolžnosti tako, da neopravičeno izostaja z dela, ponovno pa opravičuje izostanek z izgovorom, da je bil na zdravniškem pregledu, zdravnik pa mu bolniškega staleža ni odobril, je delavski svet enote podjetja sklenil, da se delavcu izreče ukrep izključitve iz delovne skupnosti. Zoper tak sklep je delavec sprožil delovni spor, ker je smatral, da mu je nezakonito prenehalo delovno razmerje. Odločba o izključitvi delavca iz delovne skupnosti naj bi bila po mnenju delavca neutemeljena, ker se mu očita, da je storil hujšo kršitev delovne dolžnosti, ker je ponavljal istovrstne lažje kršitve. Delavec je namreč smatral, da je citirana odločba pravilnika, ki okvalificira ponovitev lažje kršitve za hujšo kršitev, nezakonita. Sodišče pa je v tem sporu presojalo zakonitost odločbe ter prišlo do zaključka, da je delovna organizacija pooblaščen v svojem splošnem aktu sama določiti, katere kršitve delovne dolžnosti se smatrajo kot lažje in katere kot hujše. Če pa je neka kršitev delovne dolžnosti v splošnem aktu označena za hujšo in se zanjo lahko izreče ukrep izključitve, se lahko delovna organizacija prosto odloči za izrek ukrepa izključitve delavca iz delovne skupnosti.

Ob ugotovitvi, da je delavcu prenehalo delo pri podjetju na način, ki je v skladu z določili temeljnega zakona o delovnih razmerjih in pravnih samoupravnih aktov, je sodišče zavrnilo tožbeni zahtevek delavca. Zoper tako odločitev sodišča je delavec vložil pritožbo in je pritožbeno sodišče zavrnilo pritožbo delavca in v celoti potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. V svoji obrazložitvi je instančno sodišče navedlo naslednje razloge:

Potem, ko je bila prva sodba v tej stvari na pritožbo tožene stranke razveljavljena s sklepom GŽ 1273/68 z dne 22. 8. 1968, je prvostopno sodišče po dopolnitvi postopka z izpodbijano sodbo tožbeni zahtevek zavrnilo. Na podlagi izvedenih dokazov je namreč ugotovilo, da je tožnik v letu 1967 večkrat neopravičeno izostal z dela tako, da je bil že enkrat kaznovan zaradi tega z opominom, neopravičeno pa je izostal z dela vse tri inkriminirane dni v mesecu avgustu. Tudi sicer je večkrat zamujal delo in bil nediscipliniran tako, da je podana hujša kršitev delovne dolžnosti po čl. 11, tč. 32 pravilnika, po kateri se smatra ponovitev lažje kršitve delovne dolžnosti za hujšo kršitev. Zato je izključitev tožnika iz delovne skupnosti povsem v skladu s členom 17 že navedenega pravilnika tožene stranke. Postopek za ugotovitev hujše kršitve delovne dolžnosti pa je bil tudi izveden v skladu z zakonitimi predpisi.

Proti taki sodbi se pritožuje tožeča stranka s predlogom, da naj se izpodbijana sodba razveljavi in zadeva vrne prvostopnemu sodišču v novo sojenje, oziroma da naj se tako spremeni, da se zahtevku tožeče stranke ugodi. Smatra, da prvostopno sodišče ni pravilno ugotovilo dejanskega stanja, ker ni zaslišalo predlaganih prič, zlasti Selimanovića Šerifa. Bistvene važnosti je namreč dejstvo, ali je tožnik sporne dneve izostal z dela opravičeno ali neopravičeno in bi bilo zato nujno potrebno zaslišati tudi tiste priče, ki jih je predlagal tožnik in ki so sodišču dosegljive. Vsekakor pa bi moralo prvostopno sodišče pri presoji primerčnosti odločbe tožene stranke upoštevati tudi zdravstveno in psihično stanje tožnika, ki je invalid III. kategorije. V tožnikovem primeru je izkazano, da se je od dne, ko je izostal z dela, redno javljal pri zdravniku in subjektivna presoja delavca, ki se slabo počuti, ne more imeti takih posledic, kot je to v tožnikovem primeru. Ponavljanje lažjih kršitev delovnih dolžnosti pomeni večkratno ponavljanje enakih ali podobnih lažjih kršitev delovnih dolžnosti in ne le enkratno ponavljanje lažje kršitve delovnih dolžnosti, kar je storil tožnik.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbeno sodišče povsem soglasno s ugotovitvami in zaključki prvostopnega sodišča, ki imajo vso oporo v zbranem dokaznem gradivu. Dejstvo je, da je bil tožnik zaradi sedemdnevnega neopravičenega izostanka kaznovan že z opominom in da je kljub večkratnim opozorilom svojih predpostavljenih večkrat zamujal delo in bil tudi sicer nediscipliniran. Pa naj se še tako upošteva psihično in zdravstveno stanje tožnika kot invalida III. kategorije, ni mogoče iti preko tega, da je tožnik vse tri inkriminirane dni v mesecu avgustu izostal z dela, kajti čeprav je bil pri svojem lečečem zdravniku, ni bil opravičen enostavno izostati z dela ves dan, zlasti ko zdravnik ni mogel ugotoviti ničesar takega, da je bil upravičen do zdravniškega staleža. Četudi je tožnik naročil drugemu delavcu Selimanoviću Šerifu, da naj pove njegovim predpostavljenim, da je odšel ta dan k zdravniku, to še ni bil opravičljiv razlog, da tožnik sploh ne bi prišel na delovno mesto. To tembolj, ker je po izjavi zdravnika dr. Gašparina Janeza tožnik prihajal v ambulanto običajno ob 11. uri dopoldne, kadar je imel dopoldanski turnus, oziroma ob 12. uri, če je imel popoldanski turnus. Iz izpovedi istega zdravnika pa izhaja, da je tožnik ob prihodu v ambulanto tožil, češ da ima trdo nogo. Pri odhodu iz ambulante, ko ni vedel, da je opazovan, pa je hodil povsem normalno. Zato sklicevanje pritožbe na psihičnega stanja tožnika prav gotovo ni mogoče upoštevati.

Pri tako ugotovljenem dejanskem stanju pa bi bilo seveda tudi popolnoma odveč zasliševati predlagane priče, ker po ugotovitvah zdravnikarja pač tožnik vse tri inkriminirane dneve ni opravičeno izostal po ves delovni dan z dela.

Tako se pokaže, da je tožnik dejansko večkrat zakrivil lažje kršitve delovne dolžnosti, kar predstavlja po pravilnikih tožene stranke o delovnih razmerjih in za ugotavljanje in izrekanje ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti hujšo kršitev delovne dolžnosti. Ob taki ugotovitvi, zlasti ko je bil tožnik zaradi enakih kršitev že enkrat kaznovan z opominom, pa je tožena stranka povsem v skladu s svojimi pravilniki, kakor tudi v skladu s predpisi temeljnega zakona o delovnih razmerjih upravičeno izrekla najhujši ukrep — izključitev iz delovne skupnosti.

Upoštevanje vse to je bilo prvostopno sodbo kot povsem pravilno potrditi. Ker tožnik s pritožbo ni uspel, mora sam trpeti tudi stroške svoje neuspele pritožbe.

Milka Kloboves

Učimo se nemško

WIR LERNEN DEUTSCH

Lehrstück fünf (5)

Das ist der Vater. Er ist ein Mann. Auch der Onkel ist ein Mann. Der Vater, der Großvater und der Onkel sind Männer (der Mann — die Männer).
ednina množina

Was ist die Mutter? Die Mutter ist eine Frau. Auch die Großmutter ist eine Frau. Die Mutter, die Großmutter und die Tante sind Frauen (die Frau — die Frauen).
ednina množina

Ist Karl ein Mann? Nein, Karl ist ein Knabe. Was ist Hans? Hans ist auch ein Knabe. Karl und Hans sind Knaben (der Knabe — die Knaben).
ednina množina

Maria ist ein Mädchen (das Mädchen). Anna ist auch ein Mädchen. Maria und Anna sind Mädchen (das Mädchen — die Mädchen).
ednina množina

Kleine Knaben und Mädchen sind Kinder (das Kind — die Kinder).
ednina množina

sein (biti)
ich bin ein Mann
du bist eine Frau
er ist ein Knabe

wir sind Männer
ihr seid Frauen
sie sind Knaben

der Bäcker — pek
der Schmied — kovač
der Friseur — brivec
der Uhrmacher — urar

der Schneider — krojač
der Maurer — zidar
der Schuster — čevljar
der Lehrer — učitelj

der Schüler — učenec
der Lehrer — die Lehrerin = učiteljica
der Schüler — die Schülerin = učenka
der Schneider — die Schneiderin = šivilja

der Hausgehilfe — hišni pomočnik
die Hausgehilfin — hišna pomočnica
der Schüler... ist männlich
die Schülerin... ist weiblich

Mitteleuropa (srednja Evropa)
Hier ist die Karte von Mitteleuropa. Dort ist Berlin. Was ist Berlin? Berlin ist eine Stadt (mesto). Hier sind Köln, Essen, Hamburg, Frankfurt, Stuttgart. Das sind Städte in Deutschland. (die Stadt — die Städte)
ednina množina

Was ist der Rhein? Der Rhein ist ein Fluß (der Fluß). Die Donau ist auch ein Fluß. Die Wasser, die Elbe, die Oder sind Flüsse in Deutschland. (r Fluß — e Flüsse). Die Alpen sind ein Gebirge (s Gebirge).

kein, keine, kein
(noben, nobena, nobeno)
nicht ein = kein (männlich)
nicht eine = keine (weiblich)
nicht ein = kein (sächlich)

= Einzahl
keine = Mehrzahl (m., w., s.)
r Hund, e Katze, s Pferd, e Ente, r Hahn
(r = der, e = die, s = das)

Was ist der Hund? Der Hund ist ein Tier.
(s Tier). Die Katze und das Pferd sind auch Tiere. Das sind drei Tiere (s Tier — e Tiere).

Was ist die Ente? Die Ente ist ein Vogel (r Vogel). Der Hahn ist auch ein Vogel. Das sind zwei Vögel. (r Vogel — e Vögel). Was ist der Tisch? Der Tisch ist ein Möbel (das Möbel). Das Sofa, der Schrank und das Bett sind auch Möbel (s Möbel — e Möbel). Was ist der Januar? Der Januar ist ein Monat (der Monat). Der April und der Mai sind auch Monate (r Monat — e Monate).

Rot ist eine Farbe (die Farbe). Gelb, blau und grün sind auch Farben (e Farbe — e Farben).

Eisen ist ein Metall (s Metall). Das Gold, das Silber sind auch Metalle.

12 ist eine Zahl (e Zahl). 3, 4 u. s. w. sind auch Zahlen. (e Zahl — e Zahlen).

fragen — vprašati
antworten — odgovoriti
hören — slišati
singen — peti
bitten — prositi
danken — zahvaliti

Ich bitte die Mutter um Milch
du bittest die Tante um ein Bild
er bittet das Fräulein um eine Postkarte
Wir bitten die Eltern um Geld (s Geld)
ihr bittet die Knaben um die Hefte
sie bitten die Mädchen um die Bücher
Ich danke für die Milch
du dankst für das Bild
er dankt für die Postkarte
wir danken für das Geld
ihr dankt für die Hefte
sie danken für die Bücher
Singen: (vrašalna oblika)

singe ich? singst du? singt er? singen wir? singt ihr? singen sie?

Sein (biti): vprašalna oblika

Bin ich? bist du? ist er? sind wir? seid ihr? sind sie?

Was sind Sie? (vikanje = Kaj ste Vi?)

Ich bin ein Schneider, du bist ein Bäcker, er ist ein Maurer; wir alle sind Arbeiter (r Arbeiter — e Arbeiter); (e Arbeiterin — e Arbeiterinnen).

Ist ein Arzt hier? (r Arzt — e Ärzte). Nein, aber eine Ärztin, ein Kinder — arztin.

Die Wörter

der Mann — mož
die Frau — žena
der Knabe — deček
das Mädchen — deklica
das Kind — otrok
der Fluß — reka
das Gebirge — gorovje
der Hund — pes
die Katze — mačka
das Pferd — konj
das Tier — žival
die Ente — raca
der Hahn — petelin
der Vogel — ptica
das Möbel — pohištvo
der Monat — mesec

die Farbe — barva
das Metall — kovina
das Gold — zlato
das Silber — srebro
das Eisen — železo
die Zahl — število
das Wort — beseda
die Antwort — odgovor
die Postkarte — dopisnica
das Geld — denar
das Lied — pesem
der Arbeiter — delavec
der Arzt — zdravnik
die Arbeiterin — delavka
die Ärztin — zdravnica

GRADISOVE ŠPORTNE IGRE 1969

Prvi Mariborčani

V dneh 14. in 15. junija 1969 so bile pod pokroviteljstvom gradbišča Koper letne športne igre Gradisa. Ko smo se pred napovedano uro zbrali na terasi počitniškega doma, je izgledalo kot v mravljišču. Tu in tam si videl športnike, ki so si stiskali roke ter ugibali, kdo se bo izkazal za močnejšega v posameznih disciplinah.

Sportne igre je otvoril šef gradbišča Koper tov. Gabrijelčič, otvoritvi pa so prisostvovali še predsednik republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Lojze Capuder, predsednik sindikalnega odbora podjetja Tone Zaletelj, glavni direktor podjetja inž. Hugo Keržan in drugi. Zanimivo bilo ozvočenja, niti plapolajočih zastav, kar bi prispevalo k slavnejšemu razpoloženju gostov.

Po slavnostni otvoritvi so avtomobili, avtobusi in kombiji, ki so vozili športnike na »položaje«, pričeli drseti levo in desno, da je nepoučen človek imel vtis, da smo v največji sezoni, kjer za spremembo kar mrgoli »domačih turistov«.

V tekmovalju samem je bilo zelo napeto ozračje. Beli, modri in rdeči dresi so se zagrizeno borili, na koncu pa je na žalost zmagovalec lahko samo eden.

Del športnih iger se je odvijal v našem počitniškem domu, del iger pa v Kopru samem. V restavraciji »Adria« je bilo na krasno urejenem šeststeznem kegljišču tekmovalje ženskih in moških ekip. Na športnih igrah je sodelovalo 11 poslovnih enot s 340 nastopajočimi člani v disciplinah: mali nogomet, streljanje, kegljanje, balinanje, šah, odbojka in namizni tenis. Izven konkurence pa je v nekaterih panogah nastopala tudi mladina Gradisa. Po končanem tekmovalju, ki se je zavleklo v pozno popoldne, sem pri večerji poslušala komentarje nastopajočih ekip. Športniki so si živahno pripovedovali svoje vtise in prigode. Najživahnjeji med njimi pa so zvečer krenili še v restavracijo »Adria«, kjer so pokazali še svojo plesno umetnost. Najumornejši med člani kolektiva v Kopru, tov. Lovšin, pa je s svojimi sodelavci še pozno v noč tiskal bilten, kjer so bili prikazani vsi rezultati tega dne.

Namen športnih iger je pravzaprav medsebojna povezava kolektiva v

podjetju, utrjevanje naše enotnosti ter sklepanje raznih novih poznanstev. Pri tem sem sama doživela svidenje s svojimi nekdanjimi člani še z gradbišča »Litostroj«, s katerimi se morda nisem videla že 10 let ali več.

Gradisovi športniki se vesele tega dne, saj si delavci, ki so sicer dolge kilometre oddaljeni drug od drugega, po dolgem letu zopet sežejo v roke in prav te igre jih za dan ali dva trdneje povežejo med seboj. Organizatorji teh iger pa so zadolženi, da te dneve pripravijo športnikom kar najprijetneje!

Pri letošnjih športnih igrah se je sicer »malo zataknilo«, vendar pa le moramo izreči vso pohvalo tistim, ki so se trudili te pomanjkljivosti odpraviti. Vse težave pa je na koncu koncev nadoknadilo »od gostitelja naročeno« izredno lepo vreme in pa naše plavo morje.

Rezultati prvih mest v posameznih disciplinah so naslednji:

— odbojka: Koper, 7 točk
— šah: Centrala, 16 točk
— streljanje ekipno: Škofja Loka, 786 krogov moški, ekipno: Maribor, 355 krogov ženske.

Posamezniki: Herman Stancar 169 krogov, Škofja Loka,

Čenka Pustovšek 148 krogov, Škofja Loka

— kegljanje: ekipno KO in SPO Ljubljana 522 podrtih kegljev (moški),

ekipno: Ljubljana 265 podrtih kegljev (ženske)

— posamezniki: Ivo Praprotnik L.J., 433 podrtih kegljev

Dora Klemenčič, centrala, 356 podrtih kegljev
— mali nogomet: Maribor z 10 točkami

— balinanje: Jesenice s 7 točkami
— namizni tenis: ekipno: Centrala 6 točk — moški

ekipno: Ljubljana 3 točke — ženske

posamezniki: Janez Kohne, Centrala

Ivka Komljanec, Ljubljana.

V skupnem plasmaju pa je vrstni red po poslovnih enotah naslednji:

1. GV Maribor 42 točk
2. Centrala 35 točk
3. KO in SPO 32 točk
4. GV Ljubljana 29 točk
5. GV Jesenice 27 točk
6. GV Koper 20 točk
7. LIO Škofja Loka 15 točk
8. GV Celje 14 točk
9. GV Zalog 12 točk
10. GV Ravne 10 točk
11. OGP Ljubljana 3 točke

Prvaku športnih iger gradbenemu vodstvu Maribor iskreno čestitam ter upamo, da se bo v vrste naših športnikov vključilo čim več članov našega kolektiva.

N. P.

Na zdravje! Iz zasluženega pokala je vino najslajše

Levo: Hura za naše nogometaše — Desno: Žeka sprejema zmagoslavni pokal

Levo: Čeprav naši športniki ne pijejo, se kozarček kokte kar prileže — Desno: Pred pričetkom tekmovalj

Levo: Doris Dei sprejema pokal — Desno: Šef PE Koper Ludvik Gabrijelčič odpira športne igre